O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 12 июнь, шанба • № 47 (11.130) • Эркин нархда сотилади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Зулфия номидаги Давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида

Аёлни муқаддас билиш, унга алоҳида эҳтиром кўрсатиш, озод ва обод юртимиз келажаги бўлган ҳар томонлама етук ёшларни тарбиялашдаги беқиёс ўрнини яна бир бор эътироф этиш, баркамол, оқила хотин-қизлар авлодини вояга етказиш, улар орасидаги иқтидорли ёшларнинг адабиёт, санъат, фан ва маданиятни ривожлантиришдаги ютуқлари, тенгдошларининг миллий истиқлол ғоялари ва маданий-маънавий қадриятларга эътиқодининг юксалиши йўлидаги ибратли фаолияти, кенг кўламли ислоҳотларни жадаллаштиришдаги фаол иштирокини рағбатлантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Фанлар академияси, Бадиий академия, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази, Ёзувчилар, Бастакорлар, Меъморлар уюшмалари, «Олтин мерос», «Камолот», «Умид», «Улуғбек», «Наврўз» жамғармалари ва кенг жамоатчиликнинг Зулфия номидаги Давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифлари маъқуллансин.

Зулфия номидаги Давлат мукофотини Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри вакилаларига биттадан ҳар йили Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида бериш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки:

Зулфия номидаги Давлат мукофоти мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртларида аъло хулқи, зукколиги, донолиги, ташаббускорлиги, ўқишдаги муваффақиятлари билан алоҳида истеъдодини намоён қилиб таълим олаётган, истиқлол ғояларини амалга ошириш йўлида астойдил меҳнат қилаётган иқтидорли қизларга адабиёт, маданият, санъат, фан, таълим соҳаларидаги алоҳида ютуқлари учун берилади;

Зулфия номидаги Давлат мукофоти энг кам ойлик иш ҳақининг 50 баравари миқдорида тайинланади;

Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибалари бўлган мактаб, лицей, коллеж ўқувчилари танлаган йўналишлари бўйича олий ўқув юртларига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

3. Зулфия номидаги Давлат мукофотининг Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси томонидан Фанлар академияси, Бадиий академия, «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ва бошқа тегишли жамоат ташкилотлари билан биргаликда ишлаб чиқилган кўкрак нишони ҳамда дипломи намунаси тасдиқлансин.

4. Зулфия номидаги Давлат мукофоти тўғрисидаги Низом, мукофот комиссияси тўғрисидаги Низом ва комиссия таркиби тасдиқлансин.

5. Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссияси Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси қошида жамоатчилик асосида фаолият кўрсатиши ҳамда унга қўмита раиси раҳбарлик қилиши белгилаб қўйилсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мазкур Давлат мукофотини бериш, кўкрак нишони ва дипломини тайёрлаш учун Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасига давлат бюджетидан тегишли маблағ ажратсин.

7. Зулфия номидаги Давлат мукофоти мукофот комиссияси кенг жамоатчилик фикрини атрофлича ўрганиб, талабгорлар фаолиятини ҳар томонлама муҳокама қилиб чиқарган хулосалари асосида Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан берилиши белгилаб қўйилсин.

8. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Д.Ғуломова зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И.КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1999 йил 10 июнь.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 10 июнь куни Оқсарой қароргоҳида расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Хитой Халқ Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Цян Циченни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон-Хитой муносабатлари ривожланиб бораётганидан мамнуният билдирди. Ислом Каримов Хитой халқи улкан тарихга эга эканлигини таъкидлади ва айни пайтда бу мамлакат раҳбариятининг сиёсати икки томонлама ҳамкорлик ривожи учун қулай имкониятлар яратаётганини қайд этди. Шунингдек, Президентимиз Ўзбекистон ҳукумати Хитой билан ўзаро алоқаларни кенгайтириш масаласига катта аҳамият беришини ҳам айтиб ўтди.

Икки мамлакатнинг ҳамкорлиги хусусида сўз кетганда, биринчи навбатда транспорт коммуникацияларига тўхталиш жоиз. Европа билан Осиёни туташтирувчи қадим Буюк Ипак йўлининг ҳозирги кунда автомобил ва темир йўллари қиёфасида қайта тикланаётганида Хитойнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Давлатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 1998 йилда 86 миллион АҚШ долларини ташкил қилди. Агар Андижон-Ўш-Қашқар йўналиши сингари мамлакатимизни Хитой билан боғловчи темир йўл ва автомобил магистраллари ишга тушса, бу кўрсаткич бир неча баробарга ўсиши шубҳасиз.

Ц.Цичен икки томонлама ҳамкорлик алоқаларини янада кенгайтириш учун имкониятлар кўплигини айтди.

Мулоқот чоғида Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги муносабатларга оид, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р.Юнусов, ташқи ишлар вазири А.Комилов иштирок этди.

Қабулда Хитойнинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Ли Цзинсян ҳозир бўлди.

(ЎзА).

Элбек таваллудининг юз йиллигига

ХАЛҚИМ ДЕБ ЯШАГАННИНГ НОМИ БАРҲАЁТДИР

ЎЗБЕК халқининг азиз фарзанди, жўшқин шоири, миллат жонкуяри... Элбек шахси ҳақида бундай гапларни айтиш мутлақо мумкин бўлмаган бир ҳол эди.

Биз бежиз «мумкин бўлмаган» деган иборани ишлатмадик. Чунки, ҳар қандай тузум, ҳар қандай мафкура «мумкин бўлмаган» сиёсатни ўтказмасин, халқ чинакам фидойиларни, юрт ва миллат келажаги учун курашган асл фарзандларни барибир унутмайди. Қатағонлик йилларининг қурбони — Машриқ Юнус ўғли Элбек ҳам истиқлол туфайли «қайта тирилган» улуғ намоёндалардан бири бўлди.

Бу йил шоир ва мударрис Элбек таваллудига юз йил тўлди. Вилоят ҳокимининг қарори билан унинг юбилейини муносиб нишонлаш юзасидан қатор муҳим тадбирлар амалга оширилди. Ана шулардан бири — Элбекнинг «Сайланма» ва «Мунгли қушим» китобларининг дунё юзини кўрганидир. Ғазалкентда шоир ҳайкалининг бунёд этилиши, кўчалардан бирига унинг номи берилиши, Элбек номида боғ барпо этиш ҳаракати — буларнинг ҳаммаси ўз вақтида қадрини топмаган, бироқ, қалбларда эзгу меҳнатлари унут бўлмаган азиз инсонга нисбатан эл эҳтиромидир...

Бугун эрталабданоқ Бўстонлиқда юбилей тантаналари катта шодиёна билан бошланади. Пойтахтдан йўл олган бир гуруҳ олим ва ёзувчилар, тарихчилар, таклиф этилган меҳмонлар тантаналар давомида шоир ҳайкалининг очилиши, унинг асарлари кўргазмаси, Элбек ҳаёти ва ижодига бағишланган илмий-амалий анжуман, янги китоблар тақдимоти каби ажойиб тадбирларнинг иштирокчилари бўладилар. Шоирнинг тўйи аслида эзгуликнинг тантанасидир.

(Элбек ҳаёти ва ижодига бағишланган мақолаларни газетамизнинг 2-саҳифасида ўқишингиз мумкин).

ЭЛ ХИЗМАТИДА

БУ КОРХОНА транспортчилари фақат йўловчиларга хизмат кўрсатадилар, уларнинг узоғини яқин қилишдек олижаноб ишни бажарадилар. Ҳозирги кунга келиб, бу жамоа ҳайдовчилари 28та йўналишда қатнамоқдалар. Ҳар куни улар хизматидан ўртача 90 минг йўловчи фойдаланмоқда.

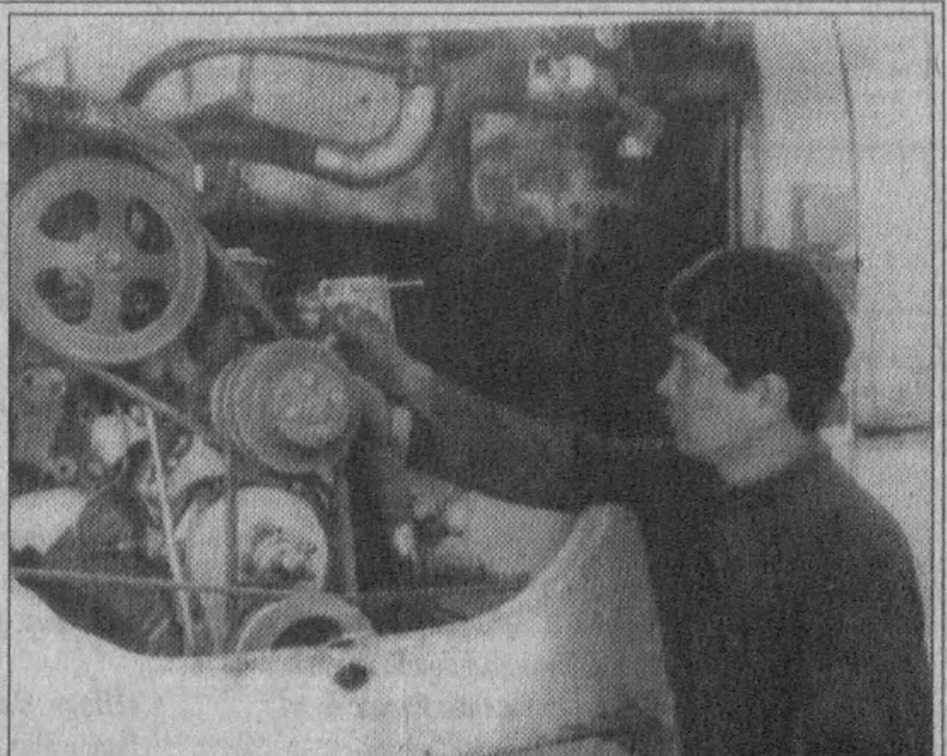

Чирчиқдаги Автобус такси саройи очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айланганидан кейин йўловчиларга хизмат кўрсатиш ҳажми ортиб, маданияти сезиларли яхшиланди. Корхона чиқарган акцияларнинг анчагина қисмини сотиб олган жамоа аъзолари иш кўрсаткичларини ошириш учун янги-янги имкониятларни ишга солмоқдалар, ҳар соҳада тежамкорликка, техника ижодкорлигига алоҳида эътибор бермоқдалар. Зиммадаги вазифани тўла ҳис қилиб ишлашга интилиш, меҳнат натижасидан кўпроқ моддий манфаатдор бўлиш уларни шунга ундамоқда.

Ҳозир саройда 170та автобус ва микроавтобуслар бор. Уларни йўналишга чиқариш топшириқлари муттасил ошириб бажарилмоқда. Бу пул тушумининг кўпайишига олиб келяпти. Шу туфайли иш ҳақи миқдорини вақти-вақти билан ошириш, жамоани ижтимоий муҳофаза қилиш, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга кўпроқ маблағ ажратиш мумкин бўлмоқда.

— Бизда транспорт воситаларини таъмирлашнинг барча турларини тўла амалга ошириш учун зарур шароитлар яратилган, — дейди автосарой бош муҳандиси Баҳодир Ғаниев. — Бунинг учун махсус цехлар ишлаб турибти. Уларда зарур асбоб-ускуналар ўрнатилган. Бу жиҳозлар ёрдамида кўпгина эҳтиёт қисмлар тайёрланяпти.

Корхонанинг тажрибали ҳайдовчилари ва таъмирловчилари ўзларининг самарали меҳнатлари билан касбдошларига намуна бўлмоқдалар. Раҳим Инсавалиев, Абдурасул Абдураимов, Муҳаммадкарим Қўзиев, Фатхулла Норматов ва бошқа ўнлаб транспортчилар доим жамоа пешқадамлари сафида бўлишади.

***СУРАТЛАРДА:** 30 йилдан бери моторларни таъмирлаш каби машаққатли касбни улуғлаб келаётган Алижон Қулдибоев (чапда) ва ёш чилангар Неъмат Маҳамедовлар.*

Усмон УСМОНОВ олган суратлар.

ҲОЖИЕВНИНГ ШАХСИЙ ДАЛАЛАРИ

Ёши 74дан ошган бу нуроний отахоннинг номи вилоятдагина эмас, ҳатто, республикада ҳам машҳур. У ўз оиласи аъзолари билан 1992 йилда уч гектар ерда фермерлик фаолиятини бошлаган эди. Ерга қарасанг, боқсанг, у сени боқади нақлига қатъий амал қилган отахон ҳозир 11 гектарлик майдонда деҳқончилик қилмоқда. Ҳар гектар ердан 300-350 центнердан сабзавот, 30-35 тоннадан картошка ҳосили олмоқда. Шунга яраша мўмай даромад қилмоқда. Хайрия, саховатда ҳам Ҳожиевга тенг келадигани йўқ. Ўз маблағи эвазига фирма дўкони қуриб олган. Чоғроқ тегирмони, макарон тайёрлайдиган дастгоҳи ҳам бор. Фирма дўконида даладан чиққан маҳсулотлар билан бирга халқнинг кундалик рўзғори учун зарур бўладиган озиқ-овқат маҳсулотлари сотилади. Нархи бошқа дўконларга қараганда бирмунча арзон бўлганлиги учун маскан доимо харидорлар билан гавжум.

— Буларнинг ҳаммаси меҳнат туфайли, — дейди «Байтқўрғон» ширкатлар уюшмаси раиси Қаюм Қосимов. — Яқинда тумандаги хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, деҳқон-фермерлари иштирокида Қурбон Ҳожиевнинг шахсий даласида семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Бунда деҳқон-фермернинг қилаётган ишлари, эришаётган ютуқлари, тажрибалари намуна қилиб кўрсатилди. Отанинг тўрт ўғли, беш қизи бор. Шулардан Нажмиддин Қурбонов отанинг ўнг қўли ҳисобланади. Деҳқончилик илмини жуда яхши эгаллаб олган. Ўзи сизга ҳаммасини ҳикоя қилиб беради...

Қотмадан келган, юзлари қуёш тафтида қорайган Нажмиддин билан кўришиб, жиндаккина суҳбатлашишнинг ўзидаёқ унинг ҳақиқатан ерга, деҳқончиликка ниҳоятда ихлос қўйганлигини билиб олдик. Мана, у бизни ўнг томондаги 1,4 гектарлик майдонни эгаллаган пиёз пайкалига бошлади.

— Шу майдондан 70 тонна ҳосил оламиз, — дейди у. — Ҳозир пиёзни барги билан юлиб олиб, бир килосини 40 сўмдан ўтказяпмиз. 15 июндан сўнг эса баргсиз сотамиз. Бу орада боши баргидаги ширани шимиб олади. Биз вазнидан ютқазмаймиз.

Ислоҳот одимлари

Атрофга қараймиз. Озроқ майдондаги пиёз ҳосилдан бўшаган. Дарҳол ариғини кетмон билан юмшатиб, бақлажон, помидор экиб қўйишибди, дуркун ўсмоқда.

Гап айланиб, табиий офатга тақалди. Помидор кўчатини совуқ уриб кетган айрим деҳқонлар уни юлиб ташлаб, эгатни оз-моз юмшатгандек бўлиб, уруғ сепишди. Лекин бу уруғни ундириб олишолмади, куйиб қолишди.

— Сирасини айтадиган бўлсак, уруғдан экиб кўкартирган помидор кўчати бақувват, касалликка чидамли бўлади, — дейди Нажмиддин. — Лекин бу тадбир эрта баҳорда, ер ниҳоятда юмшоқ ва ҳали ўт-ўланлар уруғи ер тагида «ухлаб» ётган пайтда амалга оширилса, яхши бўлади. Мен ундай қилмадим. Иссиқхонага 8 килограмм уруғни сепиб, бир ой ичида кўлбола қилиб кўчат етказдим. Сўнг олиб чиқиб, далага экдим. Уруғни экиб ундиролмаганлар келишиб, мендан кўчат олишди.

Нариродаги сабзи экилган далага ўтамиз. Ҳосил етилиб қолибди. Сабзини экиш жараёнида, нима бўларкин, деб қатор ўртасига биттадан эгат ташлаб, ҳар 30 сантиметрга қўлда бодринг уруғи ҳам экиб чиқилган эди, — дейди миришкор, — сабзи билан баробар униб, ўса бошлади. Эрта-индин сабзини юлиб оламиз. Бодринг бир қарич бўлиб, кўкариб турипти. Дарҳол уёқ-буёғини чопиб, юмшатиб сув қўямиз. Июннинг охирига бориб, карабсизки, бодринг ҳам ғарқ ҳосил бериб турипти. Биз бу тажрибани аввал лавлаги экини бағрида синаб кўргандик.

Яна бир тажриба. Март ойи бошида эгат олиб, каттагина майдонга қизил лавлаги уруғи сепилган. Бир йўла кўчатларнинг ҳар 30 сантиметрига терак қаламчаси ҳам суқиб чиқилди. 60 сотих ерга 25 минг дона қаламча кетипти. Лавлаги пишиб етилди. Ҳосилни топширгач, бир қаричдан ошиб қолган теракларга ишлов беришни бошлашди. Келгуси йил баҳорига 25 минг туп терак кўчати тайёр бўлади. Ҳар бир донаси дейлик, 60-70 сўмдан сотилса, шу ҳисобга қўшимча анча-мунча даромад олинади.

Эрта баҳорда озроқ майдонга эртаги картошка, яна озроқ майдонга кечки картошка уруғидан қадаб қўйган эдик, — дейди. Нажмиддин. — Эртаги картошкани совуқ уриб кетди. Лекин, кечки картошка ҳали униб улгурмаган эди, бизга фойда бўлиб қолди. Мана, кўриб турган пайкалларингиздаги картошка гуркираб ривожланмоқда. Юқори ҳосил олишни мўлжаллаб турибмиз.

— Бизга Қурбон отанинг даласидаги саримсоқ пиёз роса бўлган, ҳар бири муштдек-муштдек келади, деб айтишган эди. Ҳақиқатан ҳам шундай экан. Бунинг сири нимада?

— Айримлар саримсоқни сеялкада экишади. Биз эса эринмасдан қўлда, бир эгатга уч қатордан қилиб экиб чиқамиз. Ниш ургач, уч сантиметр қилиб гўнгга кўмамиз. Гўнг биринчидан, бегона ўтларни куйдириб юборади, иккинчидан, саримсоққа асосий озуқа вазифасини ўтайди, доимо намни ушлаб туради, тупроқ ҳалимдек юмшоқ бўлади. Демакки, саримсоқ яхши ривожланиб, бошлари катта бўлади.

Биз уруғчилик ҳақида ҳам Нажмиддин билан фикр алмашдик. «Деҳқон ўзига керакли сабзавот уруғини ўзи етиштирганига нима етсин, — деди у. — Биз картошка, помидор, болгар қалампири уруғларини ўзимиз етиштирамиз. Лекин сабзи ниҳоятда нозик экин ҳисобланади. Шунинг учун унинг уруғини менинг назаримда мутахассислар етиштириб берганлари маъқул».

Биз ўша куни Нажмиддин билан деҳқончиликнинг яна кўп сирлари ҳақида гаплашдик. Аслида бу сирларнинг моҳиятини меҳнат белгилашига ишонч ҳосил қилдик.

Носир РИХСИЕВ.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ҚИРҒИЗОВУЛДА АЙТИШУВ

МАРКАЗИЙ Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ташаббуси билан Тошкентда ўзбек, қозоқ, қирғиз оқинларининг «Айтишуви» бўлиб ўтганидан кўпчилик хабардор. Ана шу тадбирда иштирок этиш учун Қирғизистондан келган бир гуруҳ меҳмонлар Паркентдаги Қирғизовул қишлоғига ташриф буюрдилар.

Улар орасида таниқли ёзувчи Чингиз Айтматов, қирғизларнинг машҳур оқини Эстебес Турсуналиев, Қирғизистон Ёзувчилар уюшмаси раиси Нодирбек Алибеков, шоир Марқабой Маҳмудов ва бошқалар бор эдилар.

Қишлоқдаги 33-қирғиз мактабида бўлиб ўтган учрашувни туман ҳокими Т. Холтоев очиб, икки дўст халқ бирлигини мустаҳкамлашда маданий ҳамкорликнинг аҳамияти, ўзаро қонқардошликнинг туб илдизлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтди. Қизғин суҳбатлар, айтишувлар, куй ва қўшиқлар мазкур учрашувни чинакам байрамга айлантирди. Иштирокчилар меҳмонлар айтишув намуналарини, шунингдек, ўзбек болалар шоири Турсунбой Адашбоев, паркентлик шоир Маҳмуд Тоиров ва бошқаларнинг чиқишларини мамнуният билан қарши олдилар.

Тадбирда вилоят ҳокимининг муовини Абдукарим Раҳимбердиев қатнашди.

Зарифа ЭРАЛИЕВА.

БОШ СИЛАГАН БОР БЎЛСИН

ОТА-ОНАСИДАН, яқин кишиларидан жудо бўлган болажонларнинг бошини силаб, уларнинг кўнглини кўтариш анъанага айланиб бораётганлиги рост. Саховатли кишилар бор экан, кичкинтойларимиз мустақил мамлакатимизнинг фидойи фарзандлари бўлиб етишишларига ҳеч шак-шубҳа йўқ.

Куни кеча Чиноз тумани хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан ўтказилган ана шундай хайрия тадбирига 25 нафар меҳр-муҳаббатга мухтож болажонлар ва қизалоқлар таклиф этилди. Кичкинтойларга катта дастурхон безатилди.

Бу тадбирни ўтказишга вилоят нефтни қайта ишлаш корхонаси, туман марказий қозонхона бўлими ҳамда Зинаида Ким хусусий қаҳвахонасининг саховатпеша кишилари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар келтирган қимматбаҳо совғаларни болакайларга Чиноз тумани ҳокими муовини, туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Хабиба Шерова топширди.

Орзиқул МАЪМУРОВ.

ШОИРА БИЛАН ДИЛДАН СУҲБАТ

ЗАНГИОТА туманида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, шоира Турсуной Содиқова билан учрашув бўлиб ўтди.

ТУМАН хотин-қизлар қўмитаси Аёллар йили муносабати билан йирик қишлоқларда, гавжум маҳаллаларда республикамизнинг таниқли ва обрўли аёллари билан мунтазам учрашувлар ўтказмоқда. Яқинда уюштирилган ана шундай тадбир чоғида шоира Турсуной Содиқова билан туманнинг фаол аёллари дилдан суҳбатлашдилар.

Тўпланганлар аёлларнинг жамият ҳаётидаги ўрни мавзусида ўзларини кўпдан бери қизиқтириб келаётган масалаларга ойдинлик киритдилар.

Самад САРИМСОҚОВ.

ХОРИЖДА ҲАМ ХАРИДОРГИР

АНГРЕН кўмир кони ҳузурида Ўзбекистон — Олмония қўшма «Каолин» корхонасининг биринчи навбати ишга тушганига эндигина бир ойдан ошди. Бироқ, унинг маҳсулотига талаб кун сайин ошиб бормоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ корхона хорижий бозорга дадил кириб боряпти. Ўзининг сифати жиҳатидан жаҳон андозалари даражасида бўлган каолинимизнинг чет эллик мижозлари сафи тез кенгаймоқда. Эрон, Туркия қўшма корхона маҳсулотларини биринчилар қаторида сотиб ола бошлашди. Яқинда эса улар қаторига Япония ҳам қўшилди. Хорижий харидорларга каолин махсус қопларда жўнатилмоқда, бу уни ортиш-тушириш юмушларини анча енгиллаштиряпти.

Собир ҲАМИДОВ.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

БЕКОБОДДАГИ Ўзбекистон металлургия комбинатида ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда янги қувватлар ишга солинмоқда.

Бу ерда германиялик ҳамкорлар билан бирга электр печь қурилиши ниҳоясига етказилаётир. Унинг ишга туширилиши натижасида йилига 550 минг тонна пўлат янги технология асосида эритилади.

Корхонада чиқарилаётган кон-металлургия комбинатлари учун ғоят зарур пўлат золдирларга талаб тобора ортмоқда. Ҳадемай бу ерда айлана ҳажми 125 миллиметрли камёб золдирлар ҳам тайёрлана бошлайди.

Н. ДУШАЕВ, ЎзА мухбири.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

ХАЛҚИМ ДЕБ ЯШАГАННИНГ НОМИ БАРҲАЁТДИР

Элбек ўзининг нисбатан қисқа ижоди даврида ўнга яқин шеърий тўпламлар эълон қилиб улгурди. Унинг шеърларида денгизнинг мавжи-ю, табиат нағмалари, эркка ташна юракнинг талпинишлари, Ватан тақдиридан безовта вужуднинг орзиқишлари ўз аксини топди. Ҳозир ўқийдиганингиз «Тутқун қушча» шеъри шоирнинг ана шундай оташин ижод намуналаридан бири саналади.

АСРЛАР ОША ОЧИЛГАН ГУЛЛАР

...1937 ЙИЛ 7 АВГУСТ куни Тошкентдаги марказий кўчаларнинг бирида истиқомат қилган шоирни олиб кетганларида ҳали уни қамоққа олиш ҳақида ордер ёзилмаган эди. Орадан тўрт кун ўтгандан кейингина ордер тайёрланиб, Машриқ Юнусовнинг «жиноий иши»га тиркаб қўйилди. Маданий мамлакатларда ордерсиз — ҳибсга олиш ҳақидаги прокурор қарорисиз ҳеч ким озодликдан маҳрум этилмайди. Ўзини дунёдаги энг демократик мамлакат деб эълон қилган шўролар юртида эса оддий қонун-қоидаларнинг ҳам четлаб ўтилгани, оёқ ости қилингани бугун ҳеч кимга сир эмас. Худди ўша йили чоп этилган «Адабиёт хрестоматияси»нинг бешинчи нашрида бундай сўзлар ёзилган:

«Элбек ўзининг турмуши ҳақида шундай дейди:

«1905 йилда қишлоқ эски мактабига кириб ўқидим. Бу мактабда 4 йил ўқиб, ўқув-ёзувни ўргандим. Отамнинг мендан бошқа болалари ҳам бўлгани учун бизни боқолмасди. Мен ёшликдан деҳқончилик ишларига берилдим. 1910-1911 йилларда жуда қийналдик ва шунинг натижасида, бошқа акаларим каби, мен ҳам уйни ташлашга мажбур бўлдим.

Тошкентга 1911 йилда биринчи марта келдим, бунда бир кишида қарол бўлиб ишладим. Шу йили Эски шаҳар Девонбеги маҳалласидаги «Хоний» мактабига ўқишга кирдим. Ўқишга кириш мени кўп севинтирди, лекин моддий ёқдан кўп сиқилганлик анча хафа қиларди. Ҳатто қиш кунлари оёқланг қолдим. Ётар ер йўқ. Баъзан ўртоқларим уйида, кўпинча мактаб ҳужрасида — эски намат орасида ётиб, қиш ўтказдим.

Узлуксиз қийналиш мени асабийлаштирган эди. Дарс чоғида муаллимларимнинг келишмаган қилиқларига қарши тез кўзғолардим, улар билан жанжаллашардим. Шу иш учун мени «аҳлоқсизлик»да айблаб, мактабдан ҳайдадилар. Мен кўчада — аравалар устида ётишга мажбур бўлдим».

Элбекнинг машаққатли болалик йиллари ҳақидаги бу сўзларини ўқир эканман, улар худди шоирнинг терговчи сўроқларига берган жавоблари ўлароқ туюлади. Аслида, терговчи учун бу сўзларнинг сариқ чақалик қиммати бўлмаган. Уни кўпроқ маҳбуснинг ўзи ва дўстлари ҳақидаги иқрорномалари қизиқтирган. У қаламкаш шоирдан ўзи ва дўстларини миллатчиликда, аксилинқилобчиликда айбловчи сўзларни, далилларни талаб қилган. Аммо шунга қарамай, Элбекнинг НКВД ертўласида ё турмада ётиб, очлик ва яланғочликда кечган болалигини кўз олдига келтиргани, минг хил азоб-уқубатларни енгиб, эл-юрт ҳурматини қозонган шоирга, маърифат дарғаларидан бирига айланганини ўйлаган бўлиши шубҳасиздир. Шунда ўзини етимпарвар, бева-бечора кишиларнинг бошини силовчи давлат деб карнай чалган шўронинг бугун бўлмаса эртага, бу йил бўлмаса келгуси йили уни қўйиб юборишига умид боғлаган бўлиши мумкин.

Лекин, Шўро ҳукумати унинг кимлигини, қандай машаққатли йўлни босиб ўтганини билиб туриб, қамоққа олган эди. Унинг учун Машриқнинг туғилган қишлоғи Хумсонда деҳқончилик қилиб юргани айни муддао эди. Негаки, бирорта мустамлакачи мустамлака халқининг маърифатли бўлишини, эмин-эркин яшашини хоҳлаган эмас. Шўро ҳукумати ҳам шу маънода истисно бўлмаган.

Машриқ Юнусов — Элбек буни жуда кеч тушунди. Ўзи сингари халқни маърифатли-маданиятли қилмоқчи бўлган, унинг миллий равнақи йўлида тинмай тер тўккан, том маънода халқнинг гули бўлган кишиларнинг бирма-бир териб олинаётганини кўриб тушунди. 1938 йилнинг 5 октябрида гўё бўлиб ўтган беш дақиқалик суд пайтида унинг кўзи янада очилди: у элим, юртим деб ёнгани, ўз халқининг адабиёти, санъати, маърифатини янги бир босқичга олиб чиқмоқчи эди. Лекин у бу жазо муддатини она юртда эмас, балки абадий музликлар ўлкасида ўтказа бошлаган, 40 даражали совуқда ўрмонда ётиб қолиб, оёқларини совуққа олдирган пайтида шўро давлатининг асл моҳиятини ва бу давлатнинг темир чангалига тушган ўзбек халқининг ҳолатини теран тушунди. Ўзининг ижод, илм-фан, халқ ва Ватанга бағишланган ҳаётида маъно йўқлигини кўрди. Бу, чиндан-да катта фожеа эди.

Аммо, гап шундаки, агар Элбек 1918 йилдан бошлаб бадиий ижод билан шуғулланмаганида, мактаб ва маориф ишларини яхшилаш борасида жон куйдирмаганида, халқ оғзаки ижоди дурдоналарини тўплашга куч ва ғайрат сарф этмаганида унинг номи шак-шубҳасиз, бу кун тилга олинмаган ва унут бўлган бўларди. Зеро, инсон бу дунёда қилган хайрли ишлари билангина ўзидан пок ном ва ёруғ хотира қолдиради.

«1917 йилдан бошлаб, — деб ёзади Элбек таржимаи ҳолида, — ёзувга берилдим, кўпинча шеърлар, баъзан ҳикоялар ёзардим. Кейинроқ тил-имло масалалари ва педагогика ишларига қизиқиб, бу тўғрида мақола ва асарлар ёза бошладим. 1919 йили Тошкент муаллимлари учун очилган 8 ойлик педагогика курсида эшитувчи бўлиб давом этдим. Менинг олган маълумотларимнинг бир қисми кўпроқ китоб кўриш ва ёшликдан турли журнал, газеталарни ўқиш соясида қўлга кирди».

Элбекнинг бу сўзларини ўқиган ва унинг ҳаёт йўлидан хабардор киши хаёлидан Ғафур Ғуломнинг «Тақдирин қўл билан яратур одам», деган сўзлари ўтиши табиий. Зеро, Элбек нимага эришган ва қандай ижодий ютуқларни қўлга киритган бўлса, булар ҳаммаси унинг ўта меҳнаткашлиги ва меҳнатсеварлиги орқасида майдонга келган. Шу маънода у Чўлпон ва Фитрат сингари туғма шоир ва туғма олимлардан кескин фарқ қилади.

1921 йили Элбекнинг «Армуғон» деган масаллар тўплами чоп этилди. 30-йилларнинг ўрталарида тугалланган «Тозагул» номли шеърий романи эса шоирнинг энг сўнгги асари бўлди. Элбек ўн беш-ўн олти йилни ташкил этган ана шу вақт оралиғида 9та шеърий китобини эълон қилди. Бу асарларнинг аксари ёш авлодга бағишланган. Болалик йиллари оғир кечган шоир ўз ҳаёти ва ижодининг бош мақсади деб ёш авлоднинг ақлий, жисмоний ва маънавий тарбиясини тушунди, унинг келажакда ўз халқини олға етакловчи кишилар бўлиб улғайишини орзу қилди. Айни пайтда шу мақсадда илмий-педагогик китоблар ҳам яратди. У юқорида қайд этилган 9та китобида ўзига яхши таниш ва қадрдон кишиларни, Чирчиқ бўйлари-ю болалик фасли кечган манзилларни, жамият ва кишилар ҳаёти манзараларини таъриф ва тавсиф этди. У ўз сўзи билан «янги ҳаёт»ни барпо этишга киришган ватандошларига илҳом беришга, улар кучига куч, ғайратига ғайрат қўшишга интилди. Шундай хайрли интилиш билан йўғрилган шоир кеча билан бугунни қиёслаш ва бугунги воқеликни тасдиқлашга катта эътибор берди. Ижодида педагогик йўналиш устиворлик қила бошлаган шоир болалар учун масаллар, шеърлар, эртаклар, қўшиқлар яратди. У шу қадар қайнаб ижод қилдики, ҳатто бугун ҳам 20-йилларнинг иккинчи ярми ва 30-йилларнинг бошларидаги газеталарни варақлар экансиз, унинг шу даврда айниқса фаоллик кўрсатганининг гувоҳи бўлиб, ҳайратга тушасиз. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотган, бошидан кўп нарсаларни ўтказган, катта ҳаётий тажрибага эга бўлган ижодкор маиший тасвирлардан секин-аста фалсафий умумлашмаларга ўта бошлади. Унинг энг яхши асарларида «ҳаёт суви»нинг шарқираб оқиши тасодифий эмас.

Элбек бир шеърида бундай ёзган эди:

Шеърим жонланади
ҳаёт сувидан,
Мен унинг ичида бир
томчи каби.
Сўзларим чиқади
юрак тубидан,
Нега жилмаймайди
ғунчанинг лаби?

Гуллар очилмоқда
аста-асталаб,
Шу гулзор саҳнига
мен ўзим эга.
Мен сенга гул берсам
даста-дасталаб,
Айт-чи, кўчманчи қиз,
олмадинг нега?

Бу менинг қўлим-ла
яратилган гул,
Қандай қила олай,
менинг совғам шул.
Гул каби очилган,
сулук эй сунбул,
Шуни қўлларингга
олгин-да, бир кул!

Бу шеърдаги кўчманчи қиз шоирнинг ўзи каби замона зайли билан ўз киндик қони тўкилган тупроқни тарк этган, лекин қалбида эзгулик ва гўзаллик гуллари очилган инсондир. Агар Чўлпондан Яшинга қадар бўлган ўзбек шоир ва ёзувчилари ижодига назар ташлайдиган бўлсак, уларда хотин-қизлар озодлиги мавзуининг етакчи ўринни эгаллаганини кўрамиз. 20-йилларда «янги ҳаёт»ни барпо этиш ғояси ўзбек ёзувчиларини банд этиб турган бир пайтда улар ҳар бир жамиятнинг тараққиёт даражаси шу жамиятдаги хотин-қизларнинг мавқеи билан белгиланади, деган фикрда бўлганлар ва шу асосда ўзбек хотин-қизларини «миллий асорат»дан, «тўрт девор» орасидан олиб чиқишга, уларнинг инсоний ҳақ-ҳуқуқларини тиклашга астойдил урингандилар. Бу — даврнинг илғор ғояларидан бири эди. Элбек ҳам шу ҳаётий мавзуни бадиий идроқ этишда четда турмади. У «Ёлқинлар», «Сезгилар», «Баҳор», «Меҳнат куйлари» ва бошқа тўпламларига кирган асарларида бояги «кўчманчи қиз»га тутганидек, «кўнгил тилмочи» бўлган гулни ўзбек хотин-қизларига тутди, бу гул билан бирга уларга ўз меҳрини, эзгу тилакларини изҳор қилди.

Элбекнинг 20—30-йилларда яратган шеър ва ҳикоялари ўзининг ўта соддалиги билан ажралади. Шу йилларда ўзбек болалар адабиётининг шаклланиши йўлида катта жонбозлик кўрсатган шоир кўплаб масал ва эртаклар ёзди. Муайян тарбиявий мақсадда ёзилган бу асарлар болалар онги ва дунёқарашининг ўсишида, шубҳасиз, ижобий роль ўйнади. Элбек масал ва эртак жанрларининг ўзига хос хусусиятларидан фойдаланган ҳолда бу асарлар мағзига катта ижтимоий фикрларни ҳам сингдиришга эришди. Лекин соддалик бош шиори бўлган шоирни ёш авлодни Чўлпон сингари ҳуррият ва истиқлол учун курашга даъват этди, деб бўлмайди. Элбек бундай вазифани ўз олдига қўймаган. Шунга қарамай, унинг айрим шеърий парчалари шундан дарак берадики, унинг юрагида, орзу-ўйларида чўнг фикрлар ҳам бўлган. Акс ҳолда у, бизнингча, бундай сатрларни тизмаган бўларди:

Табиатнинг кучли қўли
орқали
Ер остидан қайнаб чиққан
булоқнинг
Қаршисига турли кучлар
келтириб
Қўйган билан ҳеч тўхтатиб
бўлурми?

Ернинг юзин қоплаб олган
денгизнинг
Тўлқинланиб турган тубсиз
сувлари
Булоқ сувин тўхтатмоқда,
айтинг-чи!
Тўлқинланмай бутун қуриб
кетарми?

«Армуғон» тўпламига кирган бу сўнгги шеър замирида катта фикр ётади. Ва бу фикр уни Чўлпон сари яқинлаштираётгандек туюлади. Бундан аксинча бўлиши ҳам мумкин эмас.

Қирқ ёшида қатағон этилган Элбек бугун, гарчанд ғойибона бўлса-да, юз ёши билан юзлашиб турибди. Бу кун Элбек ижоди мухлислари унинг халққа ва она Туркистонга бағишланган ижодини муносиб гулдастаси билан танишиш ва юз ёшлик ватандошларини шу «Сайланма» китоби билан муборакбод қилиш имкониятига эга бўлдилар. Юз ёши билан юзлашган, эл-юрти билан сизлашган, Фитрату Чўлпонлар билан сўзлашган шоир энди бизлар билан бир умрга қолади.

Наим КАРИМОВ.

ТУТҚУН ҚУШЧА

Элбек

Олтиндан тўқилғон тор бир қафасда
Ётарди бир қушча доим қойғида.
Ул ҳар кун шул ҳолда ётғоч қамалиб,
Йиғларди кўп вақт, тинмайин ўксиб.

Бунинг қойғисидан хабарсиз инсон
Гўёким, бўлиб ул бунга меҳрибон.
Қафаснинг олдидан узмайин ўзин
Қушчанинг сайрашин кутиб турарди.

Қушчанинг ул мунгли — хазин ноласи,
Тутқинлик қийноғин айтиб йиғлаши,
Унга кўб ёқарди, лаззат берарди,
Қувончдан ўйнаб ул тинмай куларди.

Шул чоқда бу ҳолни узоқдан бир қуш
Кўрдида қушчага деди: «бойқиш,
Сени бу тутқинғо солғон сайрашинг!
Эсиздир, оқизма энди кўз ёшинг!

Бу олтин қафаслар ёлғиз сен учун,
Сенинг шу инграган бир товшинг учун,
Сенинг бу инграшинг, инсонлар учун
Кенг тотли ёқимли тутмиш боғишлар.

Сенинг бу фойдангдан кўзларин юмиб
Қачон бу инсофсизлар қўйиб юборар?
Қутилмоқ истасанг, сен ҳеч йиғлама,
Уларга ёлинма, сира индама!

Кўп тўпла, куч билан қафасни бузғил,
Қулликнинг олтинли бўлғон юзини!..

1918 йил.

МАЪРИФАТ ИЗЛАГАН ИНСОН

ЎЗБЕК тилшунослигининг шаклланиши ва ривожланишида Беҳбудий, Мунаввар Қори, Ашурали Зоҳирий, Фитратлар билан бир қаторда Элбекнинг ҳам муносиб ўрни ва ҳиссаси бор.

1918 йил Мунаввар Қорининг мактабини битириб, муаллимлик қилиб юрган чоғлари эди. Ўзининг миллий, адабий хизматлари билан танилган Фитратнинг Тошкентга келиши Элбек ҳаётида муҳим ўзгариш ясади. Халқни саводсизликдан қутқариб, маърифатга етиштириш учун ҳарф ва имлони ислоҳ қилиш, ўқитиш ишларини бир йўсинда олиб бориш, ўзбекча сабоқликлар тузиш, ўзбек тилининг қатъий қонун қоидаларини ишлаб чиқиш, ўзбек адабий тилини соф туркий сўзлар ҳисобига бойитиш ва ривожлантириш каби олий мақсадларни амалга ошириш ниятида Фитрат бошчилигида ташкил этилган «Чиғатой гурунги» тўгарагига бир қанча шоир, ёзувчилар, тил ва адабиёт ўқитувчилари аъзо бўлдилар. Туркия дорилфунунида таҳсил олган, тил қонун-қоидалари бўйича анчагина илмий, амалий тажрибага эга бўлган Фитрат бу ерда ўзбек тилининг қонун-қоидаларини тузишда Элбек, Қаюм Рамазон, Шорасул Зуннун, Шокиржон Раҳимий каби ёш муаллимларга устозлик қилди. Ҳаётнинг машаққатларини, очлик, хорлик азобларини тортган бу йигитнинг юрт келажаги, миллат равнақи учун жон куйдиришига Фитрат ўзгача меҳр билан қарар, шу сабабли унга «элини бошқарувчи инсон» яъни «Элбек» тахаллусини берган эди. Элбек бу тахаллусни «Ўксуз» шеъридан бошлаб («Иштирокиюн», октябрь, 1919 й.) қўллай бошлади. 1920 йилда «Чиғатой гурунги» таркибида «Имло тўдаси» гуруҳи иш бошлади. Элбекнинг «Тил», «Алифбо масаласи», «Имло масаласи» (1920 й.) каби илк мақолалари имло бўйича олиб борган илмий изланишларининг самараси эди.

Ўзининг илмий қарашлари, мустақил фикрлари билан илм аҳли назарига тушган Элбек 1921 йил Тил ва имло қурултойига «Махсус чақирилғон кишилар» қаторида қатнашди. Санжар Сиддиқ, Вадуд Маҳмуд билан бирга «мандат қўмиссияси»га сайланди. Мажлисда маърузачиларнинг фикрларига ўз муносабатларини билдириб нутқ сўзлади. Эшонбек, Абдулла Авлоний билан бирга «ҳарфлар 31 га (Фитратнинг таклифи) эмас, 23 га қисқартирилиши керак» деган таклифни киритади ва бу қарор қабул қилинади. Қурултойдан сўнг қабул қилинган тўхтамлар асосида биринчи ўзбек тили дарслиги, «Ёзув йўллари» (1924 й. Тошкент)ни тузади. Элбекнинг бу сабоқлиги 10 минг нусхада чоп этилган бўлиб, бир неча йил ўқувчиларнинг асосий қўлланмаси сифатида хизмат қилди. Ўша йили Элбек Туркистон маориф комиссарлиги қошида ташкил этилган илмий ҳайъат раиси этиб тайинланди. У. Ф. Сайғи, Т. Орифхонов, Ш. Раҳимийлардан иборат она тили сабоқларини тузиш комиссиясини ташкил этиб, «битиксиз турган» мактаб ўқувчилари учун «Ўрнак», «Билим», «Ўзбекча ўқуш» каби дарсликлар яратди. 1923 йилда эса мактаб ўқувчилари учун «Бошланғич мактабда она тили» номли методик қўлланмаси нашр этилди. Элбек ўзбек қонун-қоидаларига оид назарий қарашларини «Туркий тилларининг қонунлари тўғрисида мулоҳазалар» («Қизил байроқ», 7 май, 1922 й.). «Янглиш сўзларимизни тўғирлаш учун бир чора» («Туркистон», 15 июль, 1923 й.) «Тил ўқитишда саводхон бўлайлик», «Қизил Ўзбекистон», 29 январь 1929 й.) каби қатор мақолаларида эълон қилиб боради. Тилни чет сўзлардан тозалаш, халқ тилига яқинлашиши учун кураш кетаётган бир пайтда Элбекнинг матбуот саҳифаларида чиқаётган мақолаларининг аҳамияти беқиёс эди. У тилимизда муқобили бўла туриб араб, форс, рус сўзларининг қўлланилишини қаттиқ танқид қилади. Матбуот саҳифаларида, адабий, илмий рисолаларда бундай ўзбошимчаликнинг олдини олиш мақсадида «Туркистон» газетасида (5 сентябрь 1923 й.) «Луғат ва атамалар» бобини очади. 1930 йилдан бошлаб Элбек луғат тузиш ишлари билан шуғулланади. 1934 йилда унинг «Ўзбекча шаклдош сўзлар луғати» асари нашр этилади. Ўша йили Ўзбекистон илмий текшириш тил ва адабиёт институтининг лингвистик секторида У. Турсунов, О. Поливанов, Қ. Рамазон, Б. Решетовлар билан бирга ишлай бошлайди. Элбек «Ўзбекистон ёзувчилари пленуми»да сўзлаган нутқида (1937 йил 17 июль 70-бет) институтда тил соҳасида ишларнинг суст олиб борилганлиги, тилни текшириш, луғатлар тўплаш ўрнига баъзи кимсаларнинг таржимачилик ишлари билан шуғулланиб юрганлигини куйиниб гапирган эди. Элбек бундай боқимандаликка чидаб туролмади. У институтда сақланиб ётган эски асарлар, луғат китобларни тўплаб ишлаб чиқди. Неча юзларча табоқдан иборат халқ адабиёти материалларининг тилини чуқур ўрганди. Институт топшириғи билан «жўкчилар» асосида бўлган халқ достонларини илмий тадқиқ этиб, «Ўзбек тилининг изоҳли луғати» учун мисоллар тўплай бошлади ва бу секторнинг «Тил проблемалари» (1934 й.) номли тўпламнинг 1-2 қисмларида «Ўзбек тўла сўзлигига материаллар» номи билан босилиб чиқди. Элбек ўз олдига ўзбек тилида турли хил луғат китобларини тузишни мақсад қилиб қўйган эди. Бироқ, бир томондан илмий кучларнинг етишмаслиги, моддий қийинчиликлар, иккинчи томондан замон нотинчлиги олимнинг орзу армонларининг амалга ошмай қолишига сабаб бўлди. Ўзининг қисқагина умри давомида самарали ижод қилган Элбек меросини чуқур ўрганиб, илм аҳлини бундан хабардор этсак, ўз вақтида қадрига етилмаган тилшунос олимнинг хизматларини муносиб баҳоласак, руҳлари янада шод бўлар эди.

Шоира БОБОМУРОДОВА,
аспирант.

СЎНМАС ЗИЁ

АВВАЛЛАРИ халқимизнинг фидойи фарзандлари ҳақида турли ҳикояларни эшитар эдигу, лекин уларнинг биронта асарларини ўқиш мумкин бўлмас эди. Истиқлолнинг бизларга ато қилган неъматларидан бири — бу маънавиятимизнинг порлоқ юлдузларининг чеҳрасидан қора булутларни олиб ташлагани бўлди.

У юлдузлар яна нурафшон чарақламоқда. Чўлпон, Фитрат, Абдулла Қодирий, Шокир Сулаймон каби ажойиб ижодкорлар сафидаги яна бир юлдуз — Элбекнинг шеърлари, масалларини ўқиб, беқиёс катта истеъдод соҳиби эканлигидан ғурурга тўлдим. Айниқса, Элбек қаламига мансуб бўлган масаллар ҳозирги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотмаган деб ўйлайман.

Маънавиятимиз борган сари юксалиб, теран томирлари ширага тўлиб борар экан, бунда фидойи авлодларимизнинг буюк ҳиссаси борлигини эътироф этишим керак. Элбекдек маърифатпарвар инсоннинг сочган зиёси нафақат тарихимизни, балки, бугунги кунимизни ҳам ёритиб турипти, десам хато бўлмайди. Унинг юлдузи асло сўниш билмайди.

Баҳодир ХУДОЙБЕРДИЕВ.

ДАРСДА

— Бўстонлиқдан чиққан шоир,
Зукко Элбек ким эди?..
Эшбек, Ҳожак хаёл сурса,
Эгамберди жим, деди.

Қурт сўрарди Исфандиёр,
Сафар ялар хўрозқанд.
Толибжоннинг боши қотиб,
Қалам тишлаш билан банд.

Шавкат сувга кетган эди,
Талқон тутиб Салимга.
Бўш Мағрибжон туттайганча,
Муштоқ эди билимга.

Қув Обиджон илжайганча,
Такиллатар тишларин.
Ойдай Жамол парво қилмай,
Бажарар ўз ишларин.

«Шоир Элбек ким эди?» — деб,
Яна сўрар домламиз.
«Бош ҳарфда ёзилгувчи —
ИНСОН», деймиз ҳаммамиз.

Турсун МУҲАММАД.

Мустақиллик: саккизинчи довон

МУСТАҲКАМ ЭЪТИҚОД — ИНСОН ШУУРИНИНГ МЕҲВАРИ

ҲА, БАШАРИЯТ XXI аср бўсағасида турибди. Ер куррасидаги барча миллатлар, халқлар, давлатлар келажакка эзгулик умиди билан боқмоқда. Бизнинг мустақил Ўзбекистонимиз ҳам жаҳон ҳамжамияти сафида собитқадамлик билан олға бормоқда. Сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданий соҳаларда арзигулик ютуқлар қўлга киритилаётганлиги сир эмас. Зотан, халқимизнинг истиқлолнинг ёруғ истиқболига ишончи ва эътиқоди сарбаланддир. Бунинг боиси — битта. Мамлакатимизда қабул этилган барча қонунлар, Президент фармонлари, ҳукуматимиз қарорларининг замирида муқаддас муддаолар — давлат, жамият, фуқаро манфаатларини ҳимоялаш ғояси ётади.

Ана шундай шароитда бизнинг мустақиллигимизни, ривожимиз баркамолини, истиқболимиз уфқларини кўра олмаётган айрим ғаразгўй кучларнинг қилмишлари нафақат халқимизнинг, балки, бутун жаҳон афкор оммасининг қаҳру ғазабини қўзғатмоқда. Хусусан, динни ниқоб қилиб олган «Ҳизбуллоҳ», «Ихванул-муслимийн», «Жамоатул-ваҳҳобийя», «Ҳизбут-таҳрир», «Жайшул-ислом» сингари турли экстремистик террорчи, мулҳид ақидапараст оқимларнинг, гуруҳларнинг кирдикорлари умумхалқ нафратига сабаб бўлмоқда. Чунки, бундай тарафкашларнинг, бундай малъун муртадларнинг хатти-ҳаракатлари ҳар қандай адолат тарозисидан, мантиқ мезонидан ташқаридадир.

Хўш, шу ерда табиий бир савол туғилади. Ўзларини ваҳҳобийчилик оқимига мансуб деб ҳисоблаётганлар, ўзларини «Ҳизбут-таҳрир» жамиятига аъзо деб оғиз кўпиртираётган муртадлар кимлар ўзи?! Сўнгги бир ярим йил мобайнида оммавий ахборот воситаларимизда кўрсатилаётган ҳодисалар, эшиттиришлар, мақолаларда уларнинг кимлиги тўлиқ фош этилди, улар даъволарининг авра-астари ағдариб ташланди. Чинакам кўр кўз очилмас, деганларидек, уларнинг айрим унсурлари ҳамон пастқам-пастқам ахлатхоналарда писиб ётиб, гулгун ҳаётимизни заҳарламоқчи, туриш-турмушимизга раҳна солмоқчи бўладилар. Жумладан, Ўзбекистон телекўрсатуви дастурларида, радио огоҳлантиришларида, рўзномаларимизда чоп этилган Ҳайриддин Султон, Ҳаким Сатторий, Садриддин Суяров, Ўткир Ҳошимов, Шуҳрат Жабборов, Абдулла Ҳақназар, Зариф Мирзақулов, Абдулҳаким Матқулов, Аҳмад Хўжа, Нуриддин Зайниев, Мирпўлат Мирзо, Муҳаммад Али сингари ўнлаб муаллифларнинг «Халқини севганни ҳақ ҳам севади», «Истиқлолга тажовуз», «Февраль воқеалари», «Ислом — тинчлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик дини», «Халқ ва ҳақиқат йўли», «Муқаддас дин қон-қонимизда», «Тожикистоннинг беҳаловат кунлари», «Бизни бўйин эгдиролмаслар» каби мақолаларида ақидапарастларнинг, «ваҳҳобийчи» ва «таҳрирчи»ларнинг, жиҳодга отланган олчоқларнинг чинакам башараси очиб ташланди, улар туҳматлари ва даъволарининг мутлақо пуч эканлиги ўз исботини топди. Қолаверса, Ўзбекистон Олий судида давом этаётган суд жараёни масалага обдон равшанлик киритди. Шу тариқа «ваҳҳобийчилик», «ҳизбут-таҳрирчилик», ўзларини мужаҳид деб атаётганларнинг кимлиги айни кунларда батамом маълум бўлди. Натижада, эл-улус улардан мутлақо юз ўгирди.

Яна бир савол. Ўзларини дин ислоҳотчилари сифатида кўз-кўз қилмоқчи бўлаётганларнинг «иймон-эътиқоди»га бир назар ташлайлик. Ибодат ва ақл, дин ва диёнат, машварат ва зарофат, итоат ва маърифат, мурувват ва садоқат, муҳаббат ва оқибат фазилатларини мунофиқлик ва муртадлик, мулҳидлик ва гумроҳлик, ҳаромхўрлик ва ялтоқилик, хиёнат ва сотқинлик иллатларидан фарқлай олмаганларни инсон деб аташ мумкинми?! Ўзларича «ҳақиқат деб саробга гирифтор бўлган» ёш-ёш йигитларимиз наҳотки бундан бехабар бўлсалар? Хабарлари бор. Бироқ, гап бу ерда уларни тўғри йўлдан оздирган, ўз халқига қўл кўтариб, хунрезликнинг бошини тутган «доҳийчалар» ҳақида бориши лозим. Улар художўйлармиёхуд кофирлармиёхуд? Келинг, масалага шу таҳлитда ёндошайлик.

Мусулмон бўлсалар, нега улар Аллоҳ билан бир бўлишлик, Қуръонил-Карим қоидаларидан чиқмаслик, Пайғамбаримиз ҳадисларига амал қилишлик, ваҳдадлик тамойилларини унутмаслик, шариат йўлидан оғмаслик арконларига амал қилмайдилар? Нега Қуръонил-Каримдаги «Иймонли кишилар фақат Аллоҳгагина суянсинлар» («Тавба» сураси), «Аллоҳ ҳидоятигина ҳақ ҳидоятдир» («Анъом» сураси), «Ўзингизни доимо тўғри бўлган динда тутинг, мушриклардан бўлманг» («Юнус» сураси) каби оятларни, Расулуллоҳнинг «Аллоҳдан қўрқинглар ва унинг Пайғамбарига иймон келтиринглар» деган ҳадисларини тан олмайдилар? Бошқа томонларни қўйиб турайлик. Биргина юқоридаги далилларнинг ўзиёқ «ваҳҳобийчилар», «таҳрирчилар»нинг кимлигини кўрсатмайдими? Чунки, улар Худони унутадилар, Қуръонни назар-писанд этмайдилар, ҳадисларга ишонмайдилар, оқибатда, хунрезлик қиладилар, қон тўкадилар, адолатга қарши турадилар, ота-оналарга азоб берадилар, амалга ружу қўядилар, янгича тартиботлар ўрнатмоқчи бўладилар... Ё раб, бузоқнинг югургани сомонхонагача деганлари баайни шу ҳолат эмасми?!

Улар «эркинлик йўқ», деб, очиқдан-очиқ туҳмат қилмоқдалар.

Ўтган саккиз йилимизга назар ташлайлик. Мустақилликни қўлга киритганимиздан сўнг Президентимиз Ислом Каримов инсонпарварлик робиталарига асосланган ҳуқуқий давлат, адолатли, эркин фуқаролик жамияти ва бозор муносабатларига таянган тараққиёт йўлини белгилаб берганликларини, ҳатто, бошланғич синф ўқувчилари ҳам билади. Бундай йўналишдаги беш тамойилни халқимиз бажонудил қабул қилди. Бу тамойилларнинг бири — давлат ва жамият ҳаётида қонун устуворлиги деб белгиланди. Бинобарин, ҳуқуқий давлат — ҳақиқий давлат бўлишлиги исбот талаб қилмайдиган ҳақиқат эди. Эндиликда йиғилишлар эркинлиги («Ҳуррият-тул-ижтимаи»), танлаш эркинлиги («Ҳурриятул-ихтияри»), савдо-сотиқ эркинлиги («Ҳурриятул-тижара»), таълим-тарбия эркинлиги («Ҳурриятут-таълим»), шахс эркинлиги («Ҳурриятуш-шахсиййа»), матбуот эркинлиги («Ҳурриятус-саҳофа»), фикр эркинлиги («Ҳурриятул-фикри»), сўз эркинлиги («Ҳурриятул-каломи»), танқид эркинлиги («Ҳурриятул-нақди») сингари эркинликларнинг Асосий Қонунимиз — Ўзбекистон Конституциясида кафолатлаб қўйилганини ва уларга амал қилаётганимизни жаҳон аҳли кўриб-билиб турибди. Ойни этак билан ёпиб бўлмайди, бўҳтоннинг эса умри қисқа...

Шуни ҳам айтиш жоизки, истиқлол ва истиқбол йўли ҳеч қачон текис, тахтиравон бўлмаган. Бу йўналишда ҳали ғовлар, тўсиқлар, довонлар, мушкулотларнинг кўп учраши табиий. Шу боис Президентимиз айтганларидек, «Бу йўлдан фақат ҳақиқий ватанпарварларгина, ўз мамлакати ва халқининг тақдири учун бутун қалби ва юрагини бағишлаган, ўз манфаатларини республиканинг қудратли ва фаровон бўлишига эришиш мақсадларига бўйсундира оладиган, унга ўзининг куч-ғайрати, ташаббуси, билими ва меҳнатини бағишлай оладиган кишиларгина юра олади».

Ҳақиқий тўғри гап! Бундан зўр қилиб айтиб бўлмайди. Чунки, инсон шуурининг меҳвари — мустаҳкам эътиқоддир. Иймон-эътиқоди мусаффо, виждоний жалолати буюк, инсоний фазилатлари мукаммал шахсларгина бу йўлда зафар қучгайлар. Бунинг аксини тутган кимсалар эса, иншооллоҳ, мағлуб ва мустар бўлгайлар. Муаззам тарих бунга гувоҳдир.

Хулосанинг қолгани мухтарам газетхонларимизнинг ўзларига ҳавола.

Абдураҳим УМАРБЕКОВ.

ОЛАМ ҲАФТА ИЧИДА

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

Воқеалар тўлқинида

● МАЪЛУМКИ, Урдун подшоҳи Ҳусайн Бин Талал вафот этганидан сўнг унинг ўрнига фарзандларидан бири — Абдуллоҳ подшоҳ деб эълон қилинган эди. Куни кеча Абдуллоҳни тахтга ўтказиш ва расман подшоҳ деб эълон қилиш тадбирлари бўлиб ўтди.

● ГРУЗИЯГА икки кунлик амалий ташриф билан Чехия ташқи ишлар вазирлигининг делегацияси келди. Унинг таркибида вазирликнинг Шарқий Оврупо департаменти раҳбари Иозеф Браун ва сармоя бўйича департамент директори Ярослав Долечеклар бор эди.

● ЖАНУБИЙ Корея билан Филиппин ўртасида ўзаро ҳарбий ва савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш бўйича аҳдлашувга эришилди.

● ХИТОЙ давлат кенгаши раисининг ўринбосари Цян Цичен бошчилигидаги делегация икки кунлик расмий ташриф билан Қирғизистонда бўлди.

● СУДАН ва Эритрея мамлакатлари ўртасида сулҳ битими имзоланди. Унга икки мамлакат президентлари — Умар ал-Башир ва Исайез Атеморк имзо чекдилар.

● ТУРКИЯНИНГ Имрали оролида қурд ишчи партияси раҳбари Абдулла Ҳўжалон устидан олиб борилаётган суд жараёнида танаффус эълон қилинди. Сўроқлар асосида А. Ҳўжалон суд ҳайъатидан ўз ҳаётини сақлаб қолишни илтижо қилди. Аммо, адлия идораларининг раҳбарлари унга ўлим жазоси берилиши ниятидан қайтмаётирлар.

САЙЛОВЛАРДАН МАҚСАД НИМА?

ИНДОНЕЗИЯДА анчадан бери парламент сайловлари бўлиши ва янги президент сайланиши борасида гаплар чувалашиб келаётган эди. Ниҳоят, сешанбадан бошлаб мазкур мамлакатда умумий парламент сайловлари бошланди. Ушбу умумхалқ овоз беришлари сўнгги қирқ йил ичида ўтказилган биринчи демократик сайлов сифатида тарих саҳифаларига киради. Индонезияда Сукарно ва Сухарто ҳукмронлиги йилларида ҳокимият маълум бир гуруҳ ёҳуд голкар блоки қўлида бўлиб келди. Бироқ, ўтган йилнинг май ойида Сухарто истеъфога чиққач, унинг ўрнини эгаллаган Бурхониддин Юсуф Ҳабибий мамлакатда чинакам демократик парламент сайловлари ўтказилажаклигини маълум қилди.

Бу галги сайловларда 48 сиёсий партиядан иборат номзодлар иштирок этди. Шунча миқдордаги сиёсий гуруҳларнинг ҳокимият учун кураш олиб бориши Сухарто ҳукмронлиги барҳам топганидан сўнг мамлакатда сиёсий фаолият юритиш учун катта эркинликлар пайдо бўлганлиги билан изоҳланади.

Сайлов ўтказиш жараёни силлиқ кечмади. Мамлакатдаги бошбошдоқликлар сайловларнинг осойишта ўтишига тўсқинлик қилишидан чўчиган ҳокимият идоралари бу жараёнга катта тайёргарлик кўрди. Мухолифатдаги партиялар тарафдорлари ўртасидаги сайловолди намойишлари вақтида неча бор тўполонлар содир бўлгани ҳукуматни бир қадар сергаклантирди. Шу боис сайлов кунлари вақтида тинчликни сақлашга 60 минг кишилик қўшин, полиция ва ҳарбийлаштирилган махсус қисмлар вакиллари сафарбар этилди. Кўрилган чора-тадбирларнинг ижобий натижалар бергани сайлов вақтида аниқ кўзга ташланди.

Сўнгги маълумотларга қараганда, сайловларда овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган аҳолининг 70 фоизидан кўпроғи ёҳуд қарийб 100 миллион киши қатнашгани эътиборга сазовордир. Унда Индонезия Демократик партияси вакиллари етакчиликни қўлга киритдилар. Қолган даражотда турли партиялар ўзига ярашиқли ўринларни эгалладилар. Оқибатда маълумотлар мухолифат вакилларининг Индонезия парламентидаги 462 ўриннинг асосий қисмини қўлга киритишлари мумкинлигини кўрсатмоқда.

Индонезияда сайловлар жараёнини кузатган халқаро вакиллар гуруҳи овоз беришларнинг анча демократик руҳда ўтганини қайд этмоқдалар. Сўнгги натижалар бугун-эрта маълум бўлади.

БИР ҚАДАМ ОЛҒА

КОСОВО атрофидаги можаролар ҳамон ечимини топмаётир. Ривожланган етти мамлакат ҳамда Россия вакиллари Кёльн шаҳрида ишлаб чиққан низони бостириш тўғрисидаги низом энди-энди қадам ташламоқда. Ушбу режалар тизимини ишлаб чиқишда Финляндия президенти Мартти Ахтисаари, АҚШ президентининг вакили, АҚШ давлат котибининг биринчи ўринбосари Строуб Телботт ва РФ президентининг махсус вакили В. Черномирдиннинг саъй-ҳаракатлари гўё ижобий натижа бергандек рўёбга чиқди. Бу гапларни эшитган АҚШ президенти бу аҳдномаларни чин қалбдан табриклади. Лекин, у бу келишувларнинг оқибатлари расмий Белград, хусусан, президент М. Милошевичнинг аниқ ҳатти-ҳаракатларига боғлиқ бўлажаклигини таъкидлади.

САРАТОННИ ЕНГИШ МУМКИН

ИСРОИЛ шифокорлари саратон (рак) шишларини аввалдан аниқлаш йўлида муҳим қадам қўйдилар. Исроиллик олимларнинг аниқлашига қараганда, қон таҳлили инсоннинг саратон касаллигига мойил ёҳуд мойил эмаслигини аниқлашда кўзгу ўрнини босади. Профессор Игорь Зусман ва доктор Ривки Зусманларнинг эътироф этишларича, қон таҳлили ёрдамида беморда саратон шиши пайдо бўлганлигини ёки келажакда пайдо бўлиши хавфи борлигини аниқлашда самарали натижалар бериши мумкин. Уларнинг айтишларича жорий этилаётган услуб дунёда ягона бўлиб, текширилаётган кишининг соғлиғи ҳақида батафсил маълумот олишга имкон яратилади. Уларнинг услублари асосида қонда ёмон сифатли шишлар билан боғлиқ оқсил унсурларини ажратиш нуқтаи назари ётади. Бундай таҳлилни ўтказиш учун жуда кам қон талаб этилади. Исроиллик олимларнинг мазкур тадқиқотлари жаҳондаги саратон касали билан шуғулланувчи шифокорларнинг диққат марказида турипти.

БОРДИ-КЕЛДИГА РУХСАТ КЕРАК

ЎТГАН ҲАФТАДА Туркманистондан келган бир хабар ҳаммани ёқа ушлашга мажбур қилди. Ушбу мамлакат Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида биринчи бўлиб мамлакатга келувчи хорижлик фуқарлар учун аризалар бериш тартибини жорий қилди. Эндиликда Туркманистонга келувчилар ва МДҲ давлатларига бораётган Туркманистон фуқаролари элчихоналар ва консуллик идораларидан сафарга рухсат берувчи визалар олишга мажбур бўладилар. Туркманистонга туташ туманларда истиқомат қилаётган Ўзбекистон ва Қозоғистон фуқаролари учун соддалаштирилган виза тартиби жорий этилади.

ЕВРО ВА ДОЛЛАР БЕЛЛАШУВИ

ҚАТОР Оврупо мамлакатларида ягона пул бирлиги — евронинг муомалага киритилганлиги ҳамон ижтимоий ҳаётда баъзи бир чалкашликларни вужудга келтирмоқда. Олмония ҳукумати расмий вакили яқинда баёнот бериб, айни пайтда евронинг қадр-қиммати пасаймаётганлигини маълум қилди. Шу билан бир қаторда у АҚШ долларининг мавқеи мустаҳкамланаётганлигини ҳам тан олди. Евро Оврупо Иттифоқининг кучли иқтисоди ва саноатига таянади, у муомалада бўлган минтақада 290 миллиондан зиёд аҳоли яшайди. АҚШда иқтисодий ўсиш оқсаётган бўлса, бизда қатор кўрсаткичларда юксалиш юз бермоқда. Шу боис евронинг қиммати пасаяётганидан хавфсирамаслик керак, деди Олмония ҳукумати вакили. Январда 1,18 АҚШ долларига тенг бўлган бир евро ҳозир 1,0474 долларга тенглашиб турипти. Олмония банки президенти Вим Дайсенбернинг айтишича, бу пасайиш вақтинчалик жараёндир.

БУ дунёнинг ИШЛАРИ

● ХИТОЙДАГИ Чже Цзян вилоятида ичида 49 йўловчиси бўлган автобус сув омборига қулаб тушди. Ҳалокат натижасида 20 киши оламдан бевақт кўз юмди. 10 киши бедарак йўқолди. Бор-йўғи 17 йўловчининг ҳаёти сақлаб қолинди.

● ЁҚИМТОЙ бу бувижоннинг исми Розмари Сорреллдир. Унинг ёши етмишдан ошди. У бир қарашда ўта содда ва ёқимтой бўлиб кўринади. Аслида Р. Соррелл Буюк Британияда энг тажрибали изкуварлардан бири ҳисобланади. Шу боис у яқинда Англия изкуварлари ассоциациясининг раиси этиб сайланди. У бевафо эрлар, фирибгарлар, қотиллар ва зўравонларни қидиради ва уларнинг жазо олишларига эришади. Р. Соррелл бувини таниган ёш қизлар ва жувонлар унга ўхшасам, деб ният қиладилар.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ТЕЛЕ кўрсатувлар дастури

ДУШАНБА, 14

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
*
8.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳисор қўриқхонаси», «Ўсимликлар дунёси».
9.10 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.40 «Мусиқий саёҳат».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
10.20 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.40 Кундузги сеанс: «Бор эканда, йўқ экан...». Бадиий фильм.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.40 «Камолат сари».
12.55 «Оила». Тележурнал.
13.20 «Изҳор». Мусиқий дам олиш дастури.
14.10-14.30 «Санъат олами».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.35 «ТВ-патруль».
18.45 «Юрак сенсан менинг созим». Мусиқий дастур.
19.05 «Тафсилот».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.05 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.10 «Олам қўшиққа тўлсин». Мусиқий дастур.
22.40 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
23.30 «Ахборот».
24.00 «Маънавият» дастури.
01.00-01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Ким эпчил-у, ким чаққон).
18.25 Мультфильм.
18.40 «Буюк юрт фарзандиман».
18.55 Мусиқий лаҳза.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Шарқ эстрадаси».
19.55, 20.25, 23.15 Эълонлар.
20.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.30 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.50 «Сурур». Мусиқий дастур.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Душанбада кўришгунча».
21.50 Эгиз қўшиқлар.
22.35 Муносабат.
22.55 Олам футболи.
23.20 Синема. «Уй томон йўл».
00.50 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.25 «Сен ҳақингда ва сен учун».
18.40 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Бурч ва масъулият».
20.15 «Телефакт».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Спорт-тайм».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Дорихона эшитади...».
22.15 «Чин қалбдан».
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 Саргузашт фильмлар экрани.
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
15.40 «Дурдаршан».
16.10 «Интернет» ҳудуди.
16.25 «Уорлднет» янгиликлари.
16.35 «Мультчархпалак». Ака-ука Гримм эртаклари. «Ганс ва Гретель». 2-серия.
16.50 Клип-антракт.
*
Россия жамоат телевидениеси.
17.00 Леонид Якубович «Тарих ғилдираги» телеўйинида.
17.45 Майкл Дуглас «Қора ёмғир» жангари фильмида.
20.00 «Время».
*
20.35 «Кавингтон Кросс». Телесериал.
21.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.30 «Спорт клуб».
21.45 Сиз кутган учрашув.
22.00 «Вести».
22.30 Киносеанс: «Доно Мондухай хоним». Бадиий фильм. 1-серия.
23.35 «Клип антракт».
23.45 «Ахборот» (рус тилида)
00.10 Тунингиз осуда бўлсин.

СЕШАНБА, 15

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Мусиқа ва замон».
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Янги алифбони ўрганамиз».
10.25 «Маънавият» дастури.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.25 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.40 «Санъат ғунчалари».
12.05 «Муҳаббат дарси».
12.30 Кундузги сеанс: «Товон тўлов». Бадиий фильм.
14.10-14.30 «Ҳунарманд». Тележурнал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Болаликнинг мовий осмони».
18.45 «Куйла, ёшлигим».
19.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.50 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Биби Увайда». Премьера.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Икки дил тароναси». Мусиқий дастур.
21.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» (Тошкент вилояти) — «Навбаҳор» (Наманган)
22.40 «Қиёфа».
23.05 «Ахборот».
23.35 «Қирол Лир». Бадиий фильм. 1-2 сериялар.
01.50-01.55 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
18.50 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 "Беғубор фасл».
19.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
20.00, 20.30, 20.40 Эълонлар.
20.05 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.35 «Ҳамкорлик».
20.50 «Кўнгил наволари».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Марду майдон».
21.55 «Агарда солиқчи келса?» Телешоу.
22.25 Республика ёш ижрочилар конкурсининг ғолиби «Сарбон» гуруҳи куйлайди.
22.45 «Премьерадан сўнг». «Маҳаллада дув-дув гап» фильми 40 йилдан сўнг.
23.05 «Маҳаллада дув-дув гап». Бадиий фильм.
00.35 Хайрли тун!

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.25 «Сен ҳақингда ва сен учун».
18.40 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Долзарб мавзу».
20.20 Телелавҳа.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Спорт оламида».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Туризм ҳақида». Ҳафталик шарҳ.
22.15 «Суҳбатдош».
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 «Кинонигоҳ»:
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси 6.30-8.00
*
14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
15.40 «Бинафша».
*
16.00 «Севги йўлида». Телесериал.
*
17.00 «Жонли сайёра».
*
17.15 «Куйини топинг».
*
17.45 «Мультчархпалак». Ака-ука Гримм эртаклари. «Қари султон». 1-серия.
18.00 Клип-антракт.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.05 «Мавзу».
18.45 «Титаник» фильми. 1-қисм.
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар».
20.00 «Время».
*
20.35 «Махфий дипломатия». Телесериал.
21.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.30 «ТВ-4да Немис тўлқини».
22.00 «Вести».
22.30 Киносеанс: «Доно Мондухай хоним». Бадиий фильм. 2-серия.
23.35 «Ахборот» (рус тилида)
24.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 16

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 « Инсон — ҳаёт гултожи».
8.50 «Дутор ва танбур тароналари».
9.20 «Остонаси тиллодан». Адабий кўрсатув.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
Ўқув кўрсатувлари:
10.25 Абитуриент-99. Адабиёт.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.50 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.05 «Севимли созим».
11.25 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
12.05 «Табиат алифбоси».
12.20 Кундузги сеанс: «Соҳибжамол Ойсулув ҳақида ривоят». Бадиий фильм.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.10-14.30 «Озода бўлса шаҳринг».
***
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Насаф» (Қарши) — »Сўғдиёна» (Жиззах)
17.45 «Ўтмишдан садолар».
18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
18.35 «Озод ва обод юрт».
18.55 «Шеър ва шуур».
19.05 «Фермер». Телетанлов.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тараққиёт йўли».
21.25 «Қўшиқларим сизга армуғон». Раҳима Носирова.
21.55 «Футбол майдонларида».
«Тунги ҳамроҳ».
22.10 «Даврага кел». Дам олиш дастури.
23.20 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 56-қисм.
00.05 «Ахборот».
00.35-00.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. («Жажжи давра»)
18.25 «Семурғ». Ўсмирлар учун кўнгил очар дастури.
18.40 «Гуллар орасида».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Ракурс».
19.55 «Дил рози». Мусиқий дастур.
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.30, 23.00 Эълонлар.
20.35 «Танишинг: Саттор Раҳимов».
20.50 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 Спектаклдан сўнг.
21.55 «Баҳс».
22.20 «Мусиқий лаҳза».
22.30 «Авторейд».
22.40 «Олис сафарлар нштиёқида». Швейцария.
23.00 Синема. «Қонун хизматчилари».
00.50 «Хит-коллекция».
01.10 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.25 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.15 «02» тўлқинида.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Ҳайрли оқшом».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Манзур бўлса бас...». Султонпошша Удаева.
22.10 «Кўзгу». Тележурнал.
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 Кинонигоҳ.
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси. 6.30-8.00
*
14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
15.40 «Мюзик-холл».
*
16.00 «Севги йўлида». Сериал.
*
17.00 «Спорт-клуб».
*
17.15 «Маски-шоу».
*
17.45 «Мультчархпалак». Ака-ука Гримм эртаклари. «Қари султон». 2-серия.
18.00 Клип-антракт.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.05 «Инсон ва қонун».
18.45 «Титаник» фильми. 2-қисм.
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».
*
20.35 «Махфий дипломатия». Телесериал.
21.25 «Оламда нима гап?»
21.30 «Дил изҳори».
22.00 «Вести».
22.30 «Оскар мукофоти антологияси-1976 йил».
22.50 Кинематограф: «Какку қуш уяси узра парвоз». Бадиий фильм.
00.35 «Ахборот» (рус тилида)
01.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 17

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот»
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Санъатим — саодатим». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 56-қисм.
10.00,12.00, 14.00,18.00 Янгиликлар.
10.05 «Нигоҳ».
Ўқув кўрсатувлари:
10.25 Абитуриент-99. Она тили.
10.50 Япон тили.
11.10 Абитуриент-99. Математика.
11.40 «Мураббий». Спорт дастури.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
12.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
12.20 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
12.50 «Талабалар саҳнасида».
13.35 «Инсон ва замин». Тележурнал.
14.10-14.30 «Бадиий академия кўргазма заллари бўйлаб».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Умид учқунлари».
18.25 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.40 «Ажаб саодат эрур...». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00 Эълонлар,
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 Санъат усталари ва ёш ижрочилар концерти.
22.30 «Кундузсиз кечалар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри спектаклининг премьераси. 1-қисм.
23.30 «Ахборот».
24.00 «Сомон йўли».
00.30-00.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 56 қисм.
18.50 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 Танишинг: «Туркистон» газетаси.
19.45 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастур.
19.55, 20.25, 22.55 Эълонлар.
20.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.30 «Давр»-интервью.
20.40 «Мусиқий глобус».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 Мусиқий лаҳзалар.
21.35 Ўтган кунлар.
22.05 Обид-шоу.
22.50 «Ёшлар» телеканалида.
23.00 Синема. «Пул бўлса бас».
00.30 «Спорт қитъаси».
01.00 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.25 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Ханда дўкони».
20.30 «Ахборот»
21.05 «Армуғон». Мусиқий кўрсатув.
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Биринчи бўса». Қисқа метражли бадиий фильм.
22.15 «Тошкент ва тошкентликлар».
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 «Кинонигоҳ».
01.35 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси. 6.30-8.00
*
14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
15.40 «Сиз кутган учрашув».
*
16.00 «Севги йўлида». Сериал.
*
17.00 «Бу ажиб дунё».
*
17.15 «Куйини топинг».
*
17.45 «Мультчархпалак». Ака-ука Гримм эртаклари. «Қушлар подшоси». 1-серия.
18.00 Клип-антракт.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.05 «Йўқотилганларни излаб...». Сергей Лемешев. Кўрсатувни Г. Скороходов олиб боради.
18.45 «Титаник» фильми. 3-қисм.
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».
*
20.35 «Махфий дипломатия». Телесериал.
21.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.30 «СНН -шоу».
21.45 «Кино сайёраси».
22.00 «Вести».
22.30 Кинематограф: Режиссёр Акира Курасаванинг «Расёмон» фильми.
23.55 «Ахборот» (рус тилида)
00.20 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 18

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 «Мусиқа билан сирлашиб».
9.00 «Меҳригиё».
9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ватан туйғуси»
9.45 «Етгил камолга». Спорт дастури.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Жавоҳирлар хазинаси». Адабий кўрсатув.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Абитуриент-99. Физика.
10.50 Немис тили.
11.20 Абитуриент-99. Биология.
*
11.40 «Ўзбекистон фуқароси».
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
12.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
12.20 «Қўғирчоқлар жонланганда».
12.45 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
13.30 «Сомон йўли».
14.10-14.30 «Шарқ тароналари».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Дастурхон нонга тўлсин».
18.30 «Ёр васфи». Мусиқий дастур.
18.50 «Ранглар жилоси».
19.05 «Имконият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз-гроссмейстер».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Адолат мезони».
21.25 «Қўшиққа кўчган сатрлар». Сайёра Тўйчиева.
22.00 «Кундузсиз кечалар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри спектаклининг премьераси. 2-қисм.
23.00 Самбо кураши бўйича Ўзбекистон чемпионати.
23.35 «Ахборот».
00.05 «Туш ўнгидан келди ёки чемодан». Бадиий фильм.
01.20-01.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. («Дунё ва болалар»)
18.25 «Ёшлар ва маънавият».
18.40 «Одамлар орасида». Гиёҳвандликка қарши курашга бағишланади.
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Далил ва шарҳ».
19.50 «Мусиқий лаҳза».
19.55, 20.25, 23.10 Эълонлар.
20.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.30 «Талабалар шаҳарчаси».
20.45 «Наволардан аён этсам...». Мусиқий дастур.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Саломат бўлинг».
21.55 «Азизим».
22.20 «Сиз севган хонанда: Насиба Абдуллаева».
22.35 «Автосалтанат».
22.50 «Жаҳон эстрадаси».
23.15 Синема.
01.15 «Мунаввар тонг истаб...».

ЎзТВ III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.20 Кўнгил тароналари.
9.40 Болажонлар экрани.
11.10 «Кўзгу». Тележурнал.
11.35 «Саодат калити».
11.55 «Кинонигоҳ».
13.30-13.40 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
***
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.25 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.10 «Кулишни унутманг». Дам олиш дастури.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Мусиқий меҳмонхона».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Рақслар жилоси».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Фаровонлик бекати».
22.10 «Катталар учун эртак».
2.20 «Қайтгил муҳаббат». Фильм-концерт.
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
23.45 «Тунчироқ».
00.15 Оҳанглар ва эълонлар.
00.25 «Кинонигоҳ».
02.00 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси. 6.30-8.00
*
14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
15.40 «ТВ-4 да немис тўлқини».
*
16.00 «Севги йўлида». Сериал.
*
17.00 «СНН- шоу».
*
17.15 «Жентльмен-шоу».
*
17.45 «Мультчархпалак». Ака-ука Гримм эртаклари. «Қушлар подшоси». 2-серия.
18.00 «Уорлднет» янгиликлари.
18.10 Клип-антракт.
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.15 «Сиҳат-саломатлик».
18.45 «Мўъжизалар майдони».
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».
*
20.35 «Махфий дипломатия». Телесериал.
21.25 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.30 «Дурдаршан».
22.00 «Вести».
22.30 Кинонинг олтин асри: «Унинг никоҳ кечаси».
23.55 «Ахборот» (рус тилида)
00.20 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 19

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом,Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.15 «Ҳидоят сари».
9.40 «Тадбиркорлик: бугун ва эртага».
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Кўзгу».
10.30 «Очиқ дарс».
10.50 «Кичкинтой устахонаси».
11.10 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
12.10 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
12.45 Кундузги сеанс: «Сеҳрли тўн». Бадиий фильм.
14.10 «Санамлар сарвари». Телетанлов.
14.50 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
15.10 «Эъзоз».
15.35-16.05 «Ринг».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Сиҳат-саломатлик».
18.30 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 21.00, 22.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.20 «Зиё».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.25 «Ўзбекистоним менинг». Мусиқий дам олиш дастури.
22.30 «Халқнинг кўнгли».
22.55 Самбо кураши бўйича Ўзбекистон чемпионати.
23.25 «Ахборот».
«Тунги ёғду» Дам олиш дастури:
23.55 «Куй ва тасвир».
00.15 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 1-қисм.
01.25-01.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 55-қисм.
10.35 «Ёшлар» телеканалида.
10.40 «Сурур». Мусиқий дастур.
10.50 «Буюк юрт фарзандимон».
11.05 «Дилбарим».
11.20 «Семурғ».
11.35 «Ракурс».
11.55 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
12.00 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
12.25 «Мусиқий лаҳзалар».
12.35 «Спектаклдан сўнг».
12.55 «Кўнгил наволари».
13.05 «Кинотақдим».
13.25 «Рамаяна». Телесериал.
14.00 «Чироғи ёниқ уй».
14.25 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
14.35 «Аждодлар хотираси». Ибн Сино.
14.50 «Азизим».
15.15 «Ёшлар» телеканалида премьера. «Тарзан». Телесериал.
16.00 «Гуллар орасида».
16.15 Синема.
17.40 «Сенинг вақтинг».
***
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади. («Бўш ўтирма», «Болалар дам олиш масканларида»)
18.35 «Эски альбомдан».
18.40 «Равнақ».
18.55 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Матбуот».
19.50, 20.30, 23.25 Эълонлар.
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Бизнес академия».
20.55 Мусиқий лаҳза.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Хуш келибсиз».
21.55 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
22.05 «Туйғу».
22.25 «Эски альбомдан».
22.30 «Мафтункор чеҳралар».
22.55 Кўнгил кўнгилга пайванд.
23.30 Синема. «Авиаҳалокатлар хазинасига».
01.10 «Хайрли тун!»

ЎзТВ III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Пойтахт тонги».
9.30 «Соғлом бўлай десангиз...».
9.40 «Ёрилтош». Мульттўплам.
9.55 «Мисли гавҳар».
10.15 Болажонлар экрани.
11.45 «Ёшлар ҳудуди». Дам олиш дастури.
12.15 «Хотира — қалб чироғи».
12.40 «Бева Бланка». Телесериал.
13.25 «Мўъжизасиз мўъжизалар». Девид Копперфилд.
13.45 «Дўстлик» видеоканали: «Умид», «Чинсэн».
14.30 «Кинонигоҳ».
16.10-16.35 «Спорт-тайм».
*
17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.15 «Яхши, ёмон йигитлар». Телесериал.
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.15 Мусиқий дақиқалар.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таянч».
20.20 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Ёшлар кўчасида».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.45 «Тасанно».
22.20 «Қўқонди латиф ёдгорликлари». Телефильм.
22.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
22.45 «Тошкент оқшоми». Телешоу.
23.20 Манзарали фильм.
23.30 «Тунги пойтахт». Информацион дам олиш дастури.
24.00 Оҳанглар ва эълонлар.
00.10 «Даллас». Телесериал.
01.00 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Кино сайёраси».
9.20 Кинематограф: «Расёмон». Бадиий фильм.
10.45 «Жонли сайёра».
11.00-12.00 «Буржлар башорати».
***
16.30-17.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
17.45 Кўрсатувлар тартиби.
17.50 «Бинафша».
*
Россия жамоат телевидениеси.
18.10 «Кумушранг серия». Малкольм Макдауэлл «Ўтиш йўли» триллерида.
20.00 «Время».
20.35 «Махфий ҳужжатлар». Сериал.
*
22.15 «Биргаликда куйлаймиз».
23.00 «Дил изҳори».
23.10 Кинематограф: «Жозиба изтироби».
00.50 «Ахборот» (рус тилида)
01.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 20

«Ўзбекистон» телеканали.

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
*
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Ғаройибот».
9.30 «Бўстон». Тележурнал.
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Билим-ринг».
11.40 «Нурли келажак».
*
12.10 «Яхшилар ёди». Адабий кўрсатув.
12.30 «Мозийдан бир мўъжиза».
12.45 «Севги сурури». Мусиқий дастур.
13.15 «Шоҳруҳ клуби».
13.45 «Нотаниш дил суҳбати».
14.00 Кундузги сеанс: «Иккичилар синфи уйғонмоқда». Бадиий фильм.
15.20 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
15.35-16.00 «Нафосат». Тележурнал.
*
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Сеҳрли шуъла». Кинокўрсатув.
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Оламга саёҳат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
21.50 Телевизион миниатюралар театри.
22.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» (Тошкент) - «Сурхон» (Термиз)
23.15 «ТВ-1 намойиш этади». Телеанонс
«Аср мўъжизаси» кинодастури.
23.30 Кино янгиликлари.
23.45 «Жаҳон киноси юлдузлари».
00.05 «Самурайлар байроғи». Бадиий фильм. 2-қисм.
01.15-01.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Якшанбада яхши дам олинг!»
9.40 «Янги авлод дастури» намойиш этади.
10.30 «Бизнес -академия».
10.50 «Қалбим ардоғи». Мусиқий дастур.
11.00 «Инглиз тили сиз учун».
11.25 «Ёшлар» телеканалида.
11.30 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 56-қисм.
12.15 «Мусиқий лаҳзалар».
12.20 «Лаззат».
12.40 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
13.05 «Кутилмаган меҳмон».
13.35 «Цирк, цирк, цирк».
13.55 «Мусиқий лаҳзалар».
14.00 «Очун».
14.20 «Рамаяна». Телесериал.
14.55 Жаҳон эстрадаси».
15.15 «Бегойим».
15.40 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
15.45 Хит-коллекция.
16.05 Синема.
17.45 «Новоларда аён этсам». Мусиқий дастур.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод студияси» намойиш этади. («Билоғон маслаҳати»)
18.25 Бари ҳазил.
18.40 «Шифокор». Бугун тиббиёт ходимлари куни.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 Синфдош.
19.50, 20.30, 22.50 Эълонлар.
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Дунё ҳафта ичида».
20.55 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Спорт дастури: 1. Спорт ҳафтаномаси.
2. Миллионлар ўйини.
22.05 «Мусиқа салтанати». Муҳриддин Холиқов.
22.25 «Чироғи ёниқ уй».
22.50 XXI -аср сари. «Садо-99» профессионал қўшиқчилар кўрик танлови.
00.25 «Тонг юлдузи».

ЎзТВ III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Пойтахт тонги».
9.30 «Соғлом бўлай десангиз...».
9.40 «Бир аёл тарихи».
10.00 Болажонлар экрани.
11.30 «Дурдона».
11.55 «Бева Бланка». Телесериал.
12.40 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
13.05 «Орзулар оғушида».
13.25-15.00 Такрорий фильмлар экрани.
***
17.55 «Якшанбадан якшанбагача».
18.10 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.30 «Жавоҳирлар соҳили».
18.50 «Табриклаймиз, кутлаймиз».
19.25, 19.55, 20.00, 20.25, 21.10 Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома».
20.05 «Ибрат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанбадан якшанбагача».
21.30 «Пойтахт». Информацион кўрсатув.
21.50 «Даллас». Телесериал.
22.40 «Тунги пойтахт». Дам олиш кўрсатуви.
23.10 «Тасанно».
23.45 «Мўъжизасиз- мўъжизалар». Дэвид Копперфилд.
00.05 Оҳанглар ва эълонлар.
00.10-00.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.25 «Парле ву франсе?»
10.50 « Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
11.00 «Оскар мукофоти антологияси — 1976 йил».
11.20 Кинематограф: «Какку қуш уяси узра парвоз».
13.05 «Фан-тайм». (Болалар учун инглиз тили)
13.15 «Тенгдошлар».
13.05-13.50 «Дўстлик» видеоканали. «Дидар», «Айчурек».
***
17.00-18.00 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ.
*
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Мюзик-холл».
18.30 «Бу ажиб дунё».
18.45 «Ҳаёт саҳнасида». Раъно Шарипова.
19.45 «Интернет» ҳудуди.
Россия жамоат телевидениеси.
20.00 «Время».
20.35 Жаҳон киноси. Жан Клод Ван Дамм. «Саргузашт изидан» фильмида.
*
22.15 «Кинопрофи».
22.40 Лаки-Страйк намойиш этади. «Маъюс чеҳра».
00.05 «Таҳлилнома» (рус тилида).
00.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллиги олдидан

СЎНГГИ АЛАНГА

Ҳоқон шу ўтирган алфозда қимир этмай яна хаёл оғушига чўмди. Сўнг, бироз ўтиб забонга киракан, оҳиста ўзига ўзи деди:

— Кўп жангу жадалларни кўрдим-у, аммо, аммо, баччағар бул Хоразмшоҳ Жалолиддин бирлан бўлғон ва яна ҳеч қачон эсдин чиқмайдурғон бундайин олишувни асло кўрмағон эрдим. Хаҳ, ярамас, ярамас-а, бул тўқнашувни менга ғоят қимматга тушириб, учдан икки қисмга яқин яъни, ўлғон ва ярадор бўлғонлар бирлан бир юз етмиш мингға яқин лашкарларимнинг бошини еди-я! Магар ушмунча талофот кўрмағонимда Эронга, Бағдод, Шом, Миср каби жамики араб ерлари ҳамда бошқа ўлкаларға қўшун тортмоқ истагинда эрдим. Менинг бул режаларимни ҳам тамоман чиппак-ка чиқормуш. Бул йўқотишлар ҳам етмоғондек, яна қон тўкилишда давом этмуш эркан...

Орадан дақиқалар ўтиб, боргоҳ эшигидан белига нақшинкор кумуш қинли қилич осган, оёғига нағал урилган баланд пошнали, қўнжи узун сариқ этик кийган новча, барзанги Бурундой нўён эгилиброқ кирди ва кайфияти бузуқ турган ҳоқонга таъзим бажо келтирди. Чингизхон қовоқ очмай вазиятни ундан тўлиқ уққач, ўзининг ортга суриб бўлмайдиган янги фармойишини берди.

Қиш қишлигини қилиб, ўз ҳукмини қатъий юргизар, қуруқ совуқ тобора авж олиб, кучайганидан кучайиб борарди. Мўғул черикдари бу ерларда кутилмаганда икки томонлама, ҳам совуқнинг зўридан ҳам қасоскорларнинг ўқидан аёвсиз ўлим топар эдилар.

Асли қадимий тош бинолар харобаси бўлган бу тепалик устида Жалолиддин Мангубердининг тарк этилган чодири атрофида ҳамон шиддатли ур-йиқит борарди. Қарийб етти юзга яқин хоразмлик жасур йигитлар душманга таслим бўлишни хаёлларига ҳам келтирмай ажал билан юзма-юз турардилар. Улар камонларидан бехато мўлжалга олишар, тепаликка чиқиб улгурганларга қарши найза, гурзи, ойболта ва шамширларини маҳорат билан ишға солишарди. Гоҳ-гоҳда қора мой суртилган улкан, оғир ходаларни, тўнкаларни ёндиришиб, тепаликка томон жон ҳолатда ўрмалаб чиқиб келаётган душманга қарата думалатиб, ўт каби чақнаган, ҳали ҳам ҳисобда талайгина бўлган мўғул шерпайкарларининг кунини кўрсатишарди. Қасоскорларнинг пўлат совут, дубулғалари баъзида қора булут кўксини ёриб чиққан қуёш тиғида кўм-кўк шўъладай товланар, ҳоқоннинг қаҳридан қўрққан сон-саноқсиз мўғул черикдари бесамар бераётган улкан талофотларга қарамай, тепаликка бало-қазодек ўрмалаб чиқиб келишда давом этардилар. Бироқ емирилмас, мустаҳкам қоядек девор бўлиб елкама-елка саф тортган хоразмлик довюрак ботирлар қаддиларини заррача букмас, турган жойларидан бир қадам ҳам ортга чекинмай, бир-бирларига далда берганлари ҳолда ёвнинг ўша-ўша додини беришда, тутдай тўкишда сабот-матонат билан ғайрат этишарди.

Бир пайт Чингизхоннинг ўзи жанг бораётган ерга етиб келди. Шундан кейин жанг яна-да кучайиб кетди.

Бу курашда қасоскорларга она Ватан меҳри, улуғ аждодлар жасорати ҳардамда куч, жасорат бағишларди. Бир муддат жанг тиниб, пастда мўғуллар қайтадан кучли саф торта бошладилар. Орадан кўп ўтмай икки мўғул суворийси тепалик ёнига от елдириб келди. Уларнинг бири юқорига қараб:

— Ҳой, сартлар! Беҳуда қаршилик кўрсатишни бас қилиб, таслим бўлингғизлар. Биласизларку ахир, биз сизларни барибир янчиб ташлашимизни. Ундан кўра, яхшиликча таслим бўлингғизлар. Таслим бўлсаларингғиз, улуғ ҳоқон хазрати олийлари сенларнинг гуноҳларингдин ўтуб, афу этадурлар ва истағон ерларингға қараб кетодурсенлар. Акс ҳолда шафқат бўлмағай, битта қўймай қириб ташлағаймиз, — деб қичқирди.

Юқоридан мўғул вакилларининг даъватига қарши шундай жавоб эшитилди:

— Эй, сен саҳройи бадбўй қашқирлар! Малъун ўлаксахўрлар! Биз ўлимдин қўрқмайдурмиз! Шуни яхши билиб қўйиларингки, сен қонхўр босқинчиларнинг шафқатларингғизға биз асло зор эрмасмиз! Чакакларингға ҳадеб зўр беруб, ўшал қоро тупроқ тўлғур ифлос оғизларингни кўпиртиравермай дарҳол изларингға қайтларинг, мурдахўрлар. Дағи боруб айтларинг-ки, ўзларингнинг ўшал доғули бадбуриш қари гўдакхўр ҳоқонларингға, сенларнинг ортларингға яширинмай ўзи бунда келсун, сенларға қўшуб онинг ҳам қонхўр кекирдағин суғуруб олғаймиз. Йўқолларинг бул ердин! Яшасун улуғ боҳодиримиз, шонлиқ сардорларимиз Жалолиддин Мангуберди, Темур Малик! Ватан ва озодлик учун жонимиз фидо!..

Бу — ёшлигида талай ёвларнинг додини берган несалик Эрниёзхожи отанинг тўнғич ўғли, ўзининг мислсиз ботирликлари билан донг чиқарган боҳодир юзбоши Қиличбийнинг овози эди.

Яна жанг бошланди. Мўғул навкарлари хоразмлик азамат, сарлочин мерган йигитлар ўқи ва яроғларидан ер тишлаб, аввалгидек тепалик ёнбағрини мурдаларга тўлдиравердилар.

— Бўш келманг, азаматлар!.. Бардам бўлингғиз! — деб бир-бирларига ҳамдам, ҳамнафас камарбаста бўлардилар, фидойилар. — Яшасун шерюрак Жалолиддин! Халқ ва Ватан учун жонимиз фидо! Қулликдан ўлим аъло! Ботирларга шон-шарафлар! Олинг, олдирмангғиз бирoдарлар. Ёвуз босқинчиларга ўлим! Ур малъунларни, ур, у-у-ур!..

— Вой-бў-ў-ўй! Буларни не қилса бўлур ўзи-а? — деб бақирар, аламли нидо қиларди мўғуллар.

Жангни бевосита ўзи кузатиб турган мўғул ҳоқонининг қаҳри ошиб, баайни зимистон бўлгандай, кўз олди бир зумга қоронғулашди. Совуқ юзи титраб, беихтиёр инграб юборди.

— Тўхучар нўён қайда, қай ерда, қани у?! — деди у ғазаб билан.

— Мен шу ердамен, улуғ соҳибқирон ҳазратлари! — дея, ҳоқон қаршисида тиз чўкди кенг яғринли, новча қотмадан келган ички қўшинлар қўмондони бўлган нўён.

— Сен не қилуб турубсен, тур ўрнингдин, зудлуқ бирлар ул саркаш сартовулликларға қарши палаҳмонлар ишға солунсун! — Чингизхоннинг шу онда асаб торлари ўта таранглашгандан вужуди ўзига бўйсунмай қалт-қалт титрарди. У қонга тўлган сарғиш кўзларидан ўт чақнатган ҳолда мушт бўлиб тугулган ўнг қўлини бир ёнга жаҳд билан силтади.

— Амринғиз бажо келтурилгай, соҳибқирон ҳазратлари!

Ҳабибулла ЗАЙНИДДИН.

(Давоми. Боши ўтган сонда).

(Давоми бор).

СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ**СПОРТ*

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БЎЛАЖАК ТЕННИС ЮЛДУЗИ

ПОЙТАХТДАГИ «Динамо» спорт мажмуининг теннис кортларида қизғин давом этаётган «Тошкент—опен» аёллар халқаро турнири ҳал қилувчи паллага кирди.

WTA таснифида тўртинчи даражага кўтарилган ушбу нуфузли турнирга жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан энг кучли теннисчи аёллар ташриф буюргани ҳақида илгари хабар қилган эдик. Алоҳида таъкидлаш жоизки, Ўзбекистоннинг биринчи ракеткаси Ирода Тўлаганова ҳам номдор теннисчилар билан тенгма-тенг курашиб, чиройли ўйинлари билан муҳлислар меҳрини қозонди. Бу бежиз эмас. Ҳамюртимиз илгари Токиода бўлиб ўтган «Япон-опен» халқаро турнирининг финалида голландиялик таниқли теннисчи Сушан Прайсетни осонгина (6:3, 6:0) енгиб, катта шов-шувга сабаб бўлди. Ўшанда япон матбуоти теннис оламида янги юлдуз пайдо бўлаётганига ишора қилган эди.

Кейинги қатор мусобақаларда Ирода ушбу фикрда жон борлигини исботлади. У Япониянинг Фукуопо шаҳрида 18 ёшгача бўлган теннисчи қизлар мусобақасида ғолиб чиқиб, Осиё чемпиони унвонини қўлга киритди. Сеулда бўлиб ўтган «Асл пўлат кубоги» мусобақаларида эса яна шоҳсупанинг биринчи поғонасини эгаллади.

Ирода «Тошкент-опен» беллашувларини ҳам муваффақиятли бошлади. У WTA таснифида 115-ўринни эгаллаб турган голландиялик номдор теннисчи Седа Нурландерни 6:1 ва 6:3 ҳисобида енгди. Ҳолбуки, 1993 йилдан буён профессионал теннис билан жиддий шуғулланиб келаётган 25 ёшли бу катта ракетка устаси Мартина Хингис, Николь Прэт каби теннис юлдузларини ҳам мағлуб этган.

Чорак финалга йўлланма берадиган беллашувда Ирода учун словениялик тажрибали теннисчи Тина Писник билан кортга чиқишга тўғри келди. Гарчи ҳамюртимиз биринчи сетни 2:6 ҳисобида бой берган бўлсада, иккинчи сетда ўзини кўрсатди ва худди шундай ҳисобда чиройли ғалабани қўлга киритди. Бироқ учинчи сетда омад яна тажрибали Тинага кулиб боқди.

Ирода Тўлаганова эндигина 17 ёшга тўлганлигини назарда тутадиган бўлсак, номдор теннисчилар билан шу даражада беллаша олганлигининг ўзи унинг муҳим ғалабалари ҳали олдинда эканлигини кўрсатади.

Самад ЙЎЛДОШ.

КУТИЛМАГАН МАҒЛУБИЯТ

Сидней 2000

АВСТРАЛИЯНИНГ Сидней шаҳрида 2000 йилда ўтказиладиган футбол мусобақаларида иштирок этиш учун жамоалар гуруҳларда баҳс юритмоқдалар.

«Ўзбекистон» терма жамоаси қатнашаётган бешинчи гуруҳда қозоғистонлик футболчилар тўрт учрашув ўтказиб, уч ғалаба ва бир дурангга эришиб, 10 очко тўплаган ҳолда гуруҳда пешқадамлик қилмоқда эдилар. Куни кеча ўтказилган бешинчи учрашувда ҳам улар Ашгабатда туркманистонликлар устидан ғалаба қозонмоқда эдилар. Учрашувнинг биринчи бўлимининг сўнгги қирқ тўртинчи дақиқасида меҳмонлар ҳисобни очишга муваффақ бўлдилар. Иккинчи бўлимнинг ўнинчи дақиқасида эса улар майдон эгалари дарвозасига иккинчи тўпни киритиб ҳисобни 2:0га етказдилар. Шундан сўнг «Туркманистон» терма жамоаси футболчилари ҳужумни кучайтириб, устунликка эришдилар.

...Олтмиш учинчи дақиқада қозоғистонлик футболчилар қўпол хатога йўл қўйиб Туркманистон ҳужумчисини тўхтатиб қолдилар. Бирлашган Араб Амирликларидан келган бош ҳакам Ал-Мулла Абдулазиз Муҳаммад қозоғистонликларни 11 метрлик жарима тўпи билан жазолади. Жарима тўпини Д. Ўрозов аниқ дарвозага йўллаб биринчи жавоб тўпини киритди ва ҳисобни 2:1га ўзгартирди. Бундан руҳланган йигитлар бир дақиқа ўтар-ўтмас яна рақиб дарвозасини ишғол қилишга ва ҳисобни 2:2 қилиб тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Етмиш учинчи дақиқада эса Туркманистон терма жамоаси рақиблар дарвозасига учинчи тўпни киритиб, ўйин тақдирини 3:2 ҳисобида ўз фойдаларига ҳал қилдилар.

Улар шу тариқа муҳим уч очкони қўлга киритиб, жадвалда иккинчи ўринга чиқиб олдилар. Биринчи ўринни ҳозир ҳам мағлуб бўлишларига қарамай қозоғистонликлар ўз қўлларида сақлаб турибдилар.

Шу гуруҳда ўтказилган иккинчи учрашув Душанбе шаҳрида ўтказилди. У ерда Тожикистон ва Қирғизистон терма жамоалари куч синашдилар. Натижада Қирғизистон терма жамоаси 2:1 ҳисобида муҳим ғалабани қўлга киритди ва ўз очколари сонини 9тага етказиб Ўзбекистон терма жамоасидан олдинга чиқиб олди.

БЕШИНЧИ ГУРУҲДА 12 ИЮНГАЧА БЎЛГАН ВАЗИЯТ

Жамоалар	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. Қозоғистон	5	3	1	1	11-5	10
2. Туркманистон	6	3	1	2	11-10	10
3. Қирғизистон	5	3	0	2	5-8	9
4. Ўзбекистон	5	2	1	2	8-6	7
5. Тожикистон	5	0	1	4	2-8	1

УМИД УЧҚУНЛАРИ КАТТАЛАШДИ

ФУТБОЛ майдонларида 2000 йилда ўтказиладиган Оврупо биринчилиги учун гуруҳларда баҳслар қизғин давом этмоқда. Тўртинчи гуруҳда жаҳон чемпиони — Франция терма жамоаси билан бирга саралаш учрашувларида қатнашаётган Украина, Исландия, Россия, Арманистон, Андорра жамоалари ўртасидаги баҳслар қизғин ўтмоқда. Дастлабки баҳсларда муваффақиятсиз қатнашган Россия терма жамоаси финал босқичига йўлланма олишдан умидини узгандек бўлган эди. Лекин, жамоага собиқ «спартакчи» Олег Романцев мураббий этиб тайинлангандан сўнг жамоанинг ишлари ўнгланиб кетди. Ўтган ҳафтада жаҳон чемпиони майдонида ўтказилган баҳсда Франция устидан 3:2 ҳисобида ғалаба қозонган россияликларда йўлланма учун курашиш учқунлари аланга олиб кетди, десак бўлади. Куни кеча эса улар гуруҳда иккинчи ўринни эгаллаб турган Исландия жамоасини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалабани қўлга киритдилар ва ўз очколари сонини 12тага етказиб, иккинчи ўринга чиқиб олдилар. Биринчи ўринни эса 14 очко тўплаган «Украина» жамоаси эгаллаб турибди.

Талъат ЮСУПОВ.

«КРИДИ» ҲИМОЯСИДА

ПОЙТАХТ шаҳримизнинг Юнусобод туманида ташкил этилган жамоатчилик «Криди» клуби икки йилдан буён ногирон болаларни ижтимоий ҳимоялаш билан шуғулланиб келмоқда. Ўтган вақт мобайнида улардан анчагинаси аравачалар, эшитиш воситалари, дори-дармонлар, турли кийим-кечаклар, пойафзаллар билан таъминландилар.

Йилдан-йилга клубнинг ҳомийлари кўпайиб бормоқда. Хусусан, А. Аҳмадиев, Т. Холов, А. Содиқхўжаев раҳбарлик қилаётган турли корхоналар, фирмалар, «Криди»ни ҳамиша қўллаб-қувватламоқдалар.

Ногиронлар ота-оналари, айниқса, «Сунбула», «Дока-хлеб», «Роҳат» очиқ турдаги акциядорлик корхонаси кўмагидан ҳам хурсандлар.

— Болалар кўнглини кўтаришда, уларни маънавий бойитишда Абдулла Қодирий номидаги «Настарин» маданият уйи бадиий ҳаваскорлари хизматларини ҳеч қачон аяшмайди, — дейди клуб раҳбари Феруза Восиқова, — қайси тадбирга таклиф этсак, астойдил хизматлари билан хушнуд этишади. Яна шуни ҳам айтмоқчиманки, бизнинг ҳамма ишларимизга туман ҳокимлиги бошқош. Ана шу эътибор фаолиятимизда муҳим аҳамият касб этмоқда. Яқинда «Криди»га ҳокимлик, қатор корхоналар яна бир навбатдаги ёрдамларини кўрсатишди.

«Тошкент-ленд» болалар оромгоҳида болалар учун «Томоша қилиб, дам олинг» деб номланган саҳоватли концерт давраси ташкил этилди. Бундан ота-оналар миннатдор бўлдилар.

Ислом ХУСАНХЎЖАЕВ, ўқитувчи, «Криди» клуби ташкилий гуруҳи аъзоси.

БОЛАЛИК

Болалик нима ўзи?
У менинг қора кўзим.
Тун сингари узун у,
У менинг айтар сўзим.

Болалик нима ўзи?
Сойлардаги шалола.
Дунё чаман бўлса гар,
Болалик алвон лола.

Болалик нима ўзи?
Тилсим тўла ҳайрат у.
У поклиги офтобдек,
Тиним билмас ғайрат у.

Болалик нима ўзи?
Ўтмишингдан наводир.
У умрингнинг Наврўзи,
Қалб мулкингда асотир.

Боликнинг таърифи,
Бир умрга еттулик.
Юр, боликка, деса,
Шодлик билан кеттулик!

Муқаддас БОНУ.

ЯНА БИР БОР ЭСЛАТАМИЗ

Мутахассис огоҳлантиради

АЙРИМ кишиларнинг лоқайдликлари ўз вазифаларига масъулиятсизликлари туфайли, Худо кўрсатмасин, ғаллазорларда ёнғин чиқиши оқибатида қанча-дан-қанча етиштирилган халқ бойлиги, халқимизнинг ризқ-рўзи бўлган дон кулга айланиб қолиши ҳеч гап эмас. Шунинг учун ҳам вилоят ИИБ ёнғиндан сақлаш бошқармаси ғалла ўрим-йиғимини талофотсиз ўтказиш учун ёнғин хавфсизлиги қоидаларига тўлиқ риоя қилиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини эслатади.

Аввало, хўжалик раҳбарларининг буйруғи билан техника воситаларини ёнғинга қарши тайёрлаш, мавсум давомида хавфсизликни таъминлаш учун жавобгар шахсларни тайинлаш, ғалла майдонларини қўриқлаш учун, айланиб юрувчилар ажратилиши керак;

— ўрим пайтида ишлатиладиган барча техника воситаларининг мавсумга тайёргарлиги хўжаликларда тузилган махсус комиссия томонидан давлат ёнғин назорати ходимлари иштирокида текширилади;

— трактор ва комбайн ҳайдовчилари, уларнинг ёрдамчилари, ўрим ишларига жалб қилинган масъул ходимлари 4 соатлик махсус ёнғинга қарши йўриқномани ўташлари шарт;

— ишлатиладиган комбайнлар, тракторлар, бошқа транспорт воситалари ўчиргич ва бирламчи ўт ўчириш анжомлари билан жиҳозланиши керак;

— ғалла майдонлари комбайннинг бир иш кунида ўриб олиши лозим бўлган майдон ҳисобидан пайкалларга бўлиниши, ушбу пайкалларораси 8 метр кенгликда ўрилиб, ғалласи зудлик билан йиғиштириб олиниши, пайкал ўртасидан камида 4 метр кенгликда шудгорлаб қўйилиши лозим;

— автомобил ва темир йўллар билан ғаллазорлар оралиғи ўриб олиниб, улар ҳам 4 метрдан кам бўлмаган кенгликда шудгорланиши лозим;

— ғаллакорларнинг вақтинчалик дам олиш, овқатланиш жойлари ғаллазорлардан камида 100 метр узоқликда жойлаштирилади. Бу ерда чекиш учун махсус жой ажратилади;

— буғдойзорлар яқинида чекиш, оловдан фойдаланиш, таъмирлаш ишларини олиб бориш қатъиян ман этилади;

— буғдойни қуритиш, вақтинчалик сақлаш хирмонлари ва омборлари ғаллазорлардан 100 метр, бошқа бино ва қурилмалардан эса 50 метр узоқликда жойлаштирилади. Уларнинг атрофи қуруқ ўтлардан тозаланиб, 4 метр кенгликда шудгорланади ва ҳар 200 квадрат метр майдонга битта кимёвий ўт ўчиргич (ОХП-10), битта 200 литр ҳажмли бочкада сув ва челак билан таъминланиши шарт;

— комбайн ва бошқа транспортларга қуйиш учун махсус ёқилғи қуйиш автоуловларидан фойдаланилади. Бу ишни амалга ошириш пайтида двигателлар ўчирилган бўлиши шарт. Айниқса, тунги пайтда ёқилғи қуйиш ман қилинади;

— дам олиш пайтларида комбайнларни ғаллазорларда қолдириш мумкин эмас. Улар даладан 30 метр четга олиб чиқилиши ва махсус тайёрланган майдонга қўйилиши керак;

— ўрим мавсумида кўнгилли ўт ўчириш дружиналаридан кузатувчи навбатчилар тайинланиши, дала шийпонлари ёнғин ҳақида хабар берувчи воситалар (сирена, сигнал) билан таъминланиши шарт.

Донимиз — нонимиз, унинг нобуд бўлмаслиги учун юқорида айтиб ўтилган ёнғин хавфсизлиги қоидаларига тўлиқ риоя қилайлик.

Носир ИСРОИЛОВ, вилоят ИИБ ЁСБ назорат бўлими мудири, ички хизмат майори.

Юлдузлар оламида

АЖРАШДИЛАР

Америкалик машҳур теннисчи Андре Агасси сал кам икки йиллик биргаликдаги турмушдан сўнг, Холливуд актрисаси Брук Шилдс билан ажрашадиган бўлди.

Ўз соҳасининг усталари бўлган Андре ва Брукнинг ажрашиши сабаблари эълон қилинмаган бўлса-да, уларнинг турли соҳадаги юқори чўққиларни забт этишга уриниш билан овора бўлиб, ўзаро муносабатларга жуда ҳам кам вақт ажратаётгани асосий важлардан бири деб қаралмоқда. Журналистларга берилган баёнотда спортчи ва актриса ўртасидаги дўстлик абадий қолиши таъкидланган.

Жуда ғалати: аввал эр-хотин, кейин эса дўст бўлиб қолиш... Дўстликда, иноқликда эр-хотин бўлса ёкмас эканми?

ИККИ ДАҲШАТ — БИР БУТУН

«Вязов кўчасидаги алғов-далғовлар» фильмларидаги ўлмас қаҳрамон, болаларнинг энг севган даҳшатли «дўсти» Фредди Крюгерни дунёнинг кўпгина бурчакларида яхши билишади.

Ҳар бир серияда Фредди кейинги серияда тирилиш учун ўлади. У худди Кашчейга ўхшаш, жони темирдан. Режиссёр Роб Боттин ҳам айнан мана шуни янги фильмида «Фреддини Жейсонга қарши» кўрсатмоқчи. Лента шу йили экранларга чиқарилади. Бу энди чинакамига даҳшатнинг уяси бўлади: Фредди Крюгер ўзидан ҳам қўрқинчли, ёвуз Жейсон билан тўқнашади. Агар «Жума, 13» фильмлар туркумини кўрган бўлсангиз, уни дарров таниб оласиз. Картинада «Вязов кўчасидаги алғов-далғовлар» фильмининг бешинчи ва олтинчи сериясидаги Элис, «Жейсон жаҳаннамга йўл олади. Сўнгги жума» лентасида Жессикалар ҳам бу даҳшатнинг уясида иштирок этади. Режиссёр икки даҳшатни бирлаштириб, ҳаммани қўрқинчга солмоқчи.

Фредди Крюгер ролини машҳур жаҳон артисти Роберт Гендлунд ижро этади. Унинг қип-қизил ваҳма башараси неча ўн минглаб болаларни тушларида безовта қилганийкин. Фредди образи — Робертнинг ташриф қоғози десак тўғри бўлади. Жейсонни эса Кэйн Ходдер ўйнаган. У жуда ҳам беўхшов либос кийиб юради. Хуллас, асабларни мустаҳкамлаб туринглар, яқинда иккала даҳшат экранда «меҳмонингиз» бўлади.

ҚОРА МАЛИКА ҚАМАЛАДИМИ?

Маълуму номдор «қора малика» (оқ кийимда бу айниқса билинади) Наоми Кемпбелл, агар Худо қаҳрига олса, барча шону-шуҳратидан жудо бўлиб, панжара ортига ўтиши мумкин.

Британиянинг машҳур манекенчисини унинг собиқ ассистенти судга берди ва етказилган жисмоний, маънавий зарар учун 8 миллион доллар талаб қилди. Жоржия Балонис деб номланган бу аёл «Қора малика» билан бор-йўғи 9 кун ишлади. Бечорага шу ҳам етарли бўлди. Унинг айтишича, Наоми шапалоқлаб юзига урган, муштлаган, телефон гўшаги билан икки марта бошига туширган. Ҳатто катта тезликда кетаётган машинадан улоқтириб ташлайман, деб таҳдид қилган. Агар суд Наомини айбдор деб топса, у ўзининг собиқ ассистентига айтган пулини тўлаши ва маълум муддат қамоқда ҳам ўтириши керак.

Нима қилиш керак? Бундай пайтларда Наоми донгдор эркакларнинг қучоғидан паноҳ топган. Унинг жазманлари орасида артист Роберт де Ниро, U2 гуруҳининг гитарачиси Адам Клейтон, испан раққоси Хоаким Кортес, араб бизнесмени Муҳаммад ал Хабторлар бор. Лекин бу йигитлар билан Наоми Кемпбелл аллақачон алоқасини узиб юборган. Унинг одати шунақа: лов этадию, совийди, қўлини ювиб қўлтиғига уради. Лекин бундай эҳтиросли гўзал узоқ вақт ёлғиз қола оладими? Ҳозир у дардига «Формула-1» мусобақаларида «Бенеттон» командасининг етакчиси бўлган Флавио Бринторедан малҳам излаяпти.

Малҳам қанақа бўлади — буни ҳеч ким билмайди.

Темур ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Об-ҳаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 13-16 июнь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида вақти-вақти билан қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлиши эҳтимоли бор. Шамол кучайиб, унинг тезлиги ҳар сонияда 15-20 метрга етади. Ҳаво ҳарорати кечалари 16-21, кундуз кунлари эса 29-34 даража атрофида иссиқ бўлади.

Тошкент шаҳар, Мирообод туманидаги «ФАРТУНА» корхонасига тегишли думалоқ муҳр ва тўртбурчак штамп йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Мирзо Улуғбек тумани ҳокимияти томонидан хусусий тадбиркор Бердиев Сирожиддин Бахтиёрович номига берилган ДУМАЛОҚ МУҲР йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ЧИНОЗ туманидаги Бобур номли 9-ўрта мактаб томонидан 1991-92 ўқув йилида Ҳасанова Мунира Расуловна номига берилган № 027046 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тошкент вилояти ҳокимлигининг жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси жамоаси болалар ва ўсмирлар олимпия ўринбосарлари спорт мактаби директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган мураббий
Саид Саидаминович АҒЗАМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ҳамда яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир ўринбосари Раҳимберди УМАРОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48
Эълонлар: 133-40-48, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0443. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.937 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 17.00. 1 2 3 4 5 6